พระเผด็จ ทตฺตชีโว • วัดพระธรรมกาย

ลูกน้องที่ดี เศรษฐีที่รัก

ลูกน้องที่ดี เศรษฐีที่รัก • พระเผด็จ ทตฺตชีโว

ขอมอบเป็นธรรมบรรณาการ

แด่..

จาก..

ลูกน้องที่ดี เศรษฐีที่รัก

พระธรรมเทศนาของ พระภาวนาวิริยคุณ (พระเผด็จ ทัตตชีโว)

รองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

ISBN 974-7043-66-1

ราคา ๓๕ บาท

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์ประดิพัทธ์

รายได้สมทบทุนการศึกษาค้นคว้าธรรมะในพระพุทธศาสนา

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท บ้านหนูแก้ว จำกัด

๘๖ ถ.สี่พระยา แขวงมหาพฤฒาราม บางรัก กรุงเทพฯ

โทร. ๒๓๕-๐๓๔๐-๑

สั่งซื้อเพื่อใช้ในโอกาสต่างๆ ที่

สำนักพิมพ์ประดิพัทธ์

๕๓/๓๓ ซ.อุทัยรัตน์ ถ.ประดิพัทธ์ สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ

โทร. ๒๗๙-๑๓๐๙, ๒๗๘-๑๔๑๗

ลูกน้องที่ดี เศรษฐีที่รัก

คำนำ

สำหรับคนที่ต้องประกอบอาชีพหรือคนที่ต้อง**ทำมาหากิน** แล้ว หากจะบอกว่า **งาน คือ ลมหายใจของมนุษย์** ก็คงไม่ผิดนัก เพราะงานทำให้มนุษย์สามารถเปลี่ยนกำลังสมอง เปลี่ยนหยาดเหงื่อแรงกายออกมาเป็นปัจจัยสำหรับบริโภคใช้สอยและดำรงชีวิต

งาน ใช้วัดความสามารถ ทำให้รู้อุปนิสัยใจคอของคนว่าดีเลวแค่ไหน เพียงไร จนกระทั่งมีคำกล่าวว่า **ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน**

อย่างไรก็ตาม ในเมื่อคนเรายังต้องทำงานเพื่อแลกเปลี่ยนกับปัจจัยสี่ในการดำรงชีพ กฎเกณฑ์ต่างๆ จึงเกิดขึ้น เพราะการทำงาน โดยทั่วไปย่อมประกอบด้วยบุคคล ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างซึ่งอาจจะเรียกแตกต่างกันออกไปเป็นอย่างอื่นอีกก็ได้เพื่อให้เหมาะสมกับชนิดของแรงงานนั้นๆ

นายจ้าง เป็นผู้วางกฎเกณฑ์ให้งาน ให้ค่าจ้างและอื่นๆ แก่ลูกจ้าง

ลูกจ้าง เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของนายจ้าง ทำงานรับค่าจ้างและอื่นๆ ตามที่ได้ตกลงกันไว้

ทั้งสองฝ่ายจึงมี **หน้าที่** และ **สิทธิ** ที่จะให้และรับจากกันและกันอย่างดีและเคารพสิทธิของกันและกันโดยเคร่งครัด คือมี

คุณธรรมต่อกันแล้ว กรณีพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้างก็คงไม่เกิดขึ้น

สิ่งที่เรียกว่า เป็นคุณธรรมของฝ่ายนายจ้างก็คือคุณธรรมของผู้เป็นใหญ่ ซึ่งมีอยู่ใน **พรหมวิหาร ๔** และคุณธรรมของผู้ทำงานไม่ว่าเป็นใคร อยู่ในอาชีพไหน ตำแหน่งใดก็ตาม ก็คือ **อิทธิบาท ๔** ซึ่งเป็นคุณเครื่องแห่งความสำเร็จ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้ว

พระภาวนาวิริยคุณ (พระเผด็จ ทัตตชีโว) รองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ได้นำพรหมวิหาร ๔ และอิทธิบาท ๔ มาเทศนาขยายความเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย โดยปรับให้เข้ากับการทำงานประจำวันของบุคคลทั่วๆ ไป ให้ผู้ฟังสามารถนำธรรมะที่ได้จากการฟังครั้งนี้ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดี เป็นคุณประโยชน์แก่งานและตนเองสืบไป

ฝ่ายวิชาการ วัดพระธรรมกาย ได้กราบขออนุญาตนำบทเทศนาดังกล่าวมารวบรวมและดำเนินการจัดพิมพ์โดยใช้ชื่อเรื่องว่า **ลูกน้องที่ดี เศรษฐีที่รัก** เพื่อเผยแพร่ให้สาธุชนทั้งหลายได้เข้าใจ และนำธรรมดังกล่าวไปใช้เพื่อสร้างงาน สร้างคุณค่า อันเป็นการสร้างบารมีให้แก่ตนสืบไป

ฝ่ายวิชาการ วัดพระธรรมกาย

สารบัญ

ลูกน้องที่ดี เศรษฐีที่รัก

วันนี้มีเรื่องสำคัญมาฝากพวกเรา เป็นเรื่องที่พวกเราเอง ก็หนักอกรัฐบาลเองก็หนักใจ หาข้อยุติกันไม่ค่อยจะได้ คือเรื่องของลูกจ้างกับนายจ้าง ก็ใกล้จะถึงวันกรรมกรอยู่แล้วใช่ไหม วันที่ ๑ พฤษภาคมน่ะ

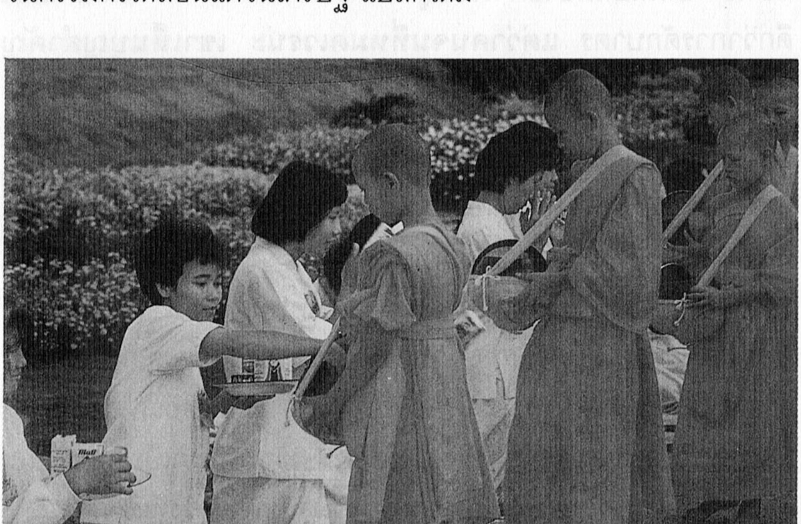
เมื่อสมัยหลวงพ่อเป็นฆราวาส ก็มีเรื่องปวดหัวทำนองนี้เหมือนกัน เคยทำงานยู่ในบริษัท เคยเป็นทั้งลูกจ้างและนายจ้างเขาละ ซึ่งก็มีเรื่องปวดหัวไม่น้อยกว่ากันเลย ตอนเป็นลูกจ้างก็ปวดหัวอย่างหนึ่ง แล้วก็ไม่ค่อยชอบหน้านายจ้าง ครั้นพอมาเป็นนายจ้างเองเป็นเจ้าของบริษัทเอง ยิ่งปวดหัวหนักเข้าไปอีก ขนาดบางครั้งนึกว่ารู้อย่างนี้เป็นลูกจ้างเขาสบายกว่าตั้งเยอะ ก็พอดีเข้าวัดซะก่อน

เมื่อได้พบหลวงพ่อธัมมชโย (ครั้งยังเป็นฆราวาส) และคุณยายอาจารย์ (อุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง) ก็คิดว่าจะไม่ต้องประสบปัญหานายจ้างลูกจ้างอีกแล้ว ครั้นลงมือสร้างวัด เนื่องจากเรามีคนงานที่มาทำงานในวัดนี้ถึงประมาณ ๓๐๐ คน ก็ต้องลงมาช่วยกันดูแลช่วยกันบริหารงาน ก็มีลักษณะออกเป็นทำนองคล้ายๆ กัน ไม่ถึงขนาดจะเป็นนายจ้างหรอกนะ เรียกว่าเป็นตัวแทนของญาติโยม ซึ่งทำบุญมาในพระพุทธศาสนา ก็มีความจำเป็นที่จะต้องพยายามรักษาสมบัติพระศาสนา ซึ่งปกครองง่ายก็เบาใจไป แต่อย่างไรก็ตาม ทุกๆ ปีพอใกล้จะถึงช่วงวันกรรมกร ก็จะมีเจ้าของบริษัทบ้าง ห้างร้านบ้างเจ้าของกิจการต่างๆ มาปรารภเรื่องกรรมกรเรื่องลูกจ้าง เลยถูกบังคับโดยปริยายให้ลองค้นดูซิว่า ในพระพุทธศาสนา พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสเกี่ยวกับเรื่องนายจ้างกับลูกจ้างไว้อย่างไรบ้าง หลังจากค้นแล้วจึงมีข้อคิดมาฝากพวกเรานะ

วันคนจน–วันคนรวย

หลังจากพลิกพระไตรปิฎก ก็ได้พบประเด็นสำคัญอยู่ ๒ ประเด็นด้วยกัน คือ

ประเด็นที่ ๑ วันกรรมกรนี่ ถ้าพูดอีกทีคือ **วันคนจน** ซึ่งในพระพุทธศาสนาไม่มี เพิ่งมามีในตอนหลัง ในพระพุทธศาสนามีแต่ **วันคนรวย** ถามว่า ถ้าอย่างนั้นในยุคพุทธกาลคงจะไม่มีคนจนซินะ ก็ไม่ใช่อย่างนั้น คนจนน่ะมีอยู่ อ้าว... ถ้าอย่างนั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ความสำคัญกับกรรมกรหรอกหรือ ให้สิ พระองค์สงสารกรรมกรมากเลย แล้วเพราะความสงสารนั่นเอง พระองค์เลยไม่สอนวันกรรมกรให้สอนแต่วันเศรษฐี แปลกไหม

ถ้าใครอ่านพระไตรปิฎก จะพบว่ามีการประมูลบาตรของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย คือเมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเสด็จไปเสวยภัตตาหารที่บ้านใครก็ตาม วิธีง่ายๆ ก็คือ พระองค์จะส่งบาตรให้คนผู้นั้นถือ แล้วเขาก็จะเดินนำพระองค์ไปที่บ้านของเขา เมื่อพระองค์ส่งบาตรให้แล้ว ช่วงเวลาที่พระองค์ทรงห่มสบงจีวรให้เรียบร้อยก่อนจะไปนั้นเอง ก็จะมีการประมูลบาตรกัน ใครที่มีฐานะดี เขาอยากจะให้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเสวยที่บ้านของเขา เขาก็จะขอบาตรจากคนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าส่งให้ โดยยินดีจะจ่ายเงินให้ตามที่ผู้นั้นต้องการ จะเป็นกี่หมื่นกี่แสนกี่ล้านก็พร้อมที่จะให้ แต่ก็เป็นเรื่องอัศจรรย์อยู่อย่างหนึ่งคือ แม้ขอทานที่จนที่สุดในเมือง เมื่อได้รับบาตรของพระพุทธองค์แล้ว ใครจะมาขอบาตรด้วยเงินเป็นแสนเป็นล้าน เขาไม่เอาทั้งนั้นแหละ เขาต้องการให้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเสวยที่บ้านของเขา อันนี้เป็นเรื่องอัศจรรย์อยู่ เพราะตามธรรมดาคนจนมักเห็นเงินดีกว่าการตักบาตร **แต่ว่าคนจนที่หมดเวรน่ะ เขาเห็นบุญสำคัญกว่าเงิน**

เนื่องจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรามีญาณหยั่งรู้ใจชาวโลก พระองค์จึงทรงเลือกคนที่ถึงคราวจะหมดเวร จะเลิกยากจนเสียที พระองค์ทรงเห็นว่า กำลังบุญของเขาผู้นั้นพอจะรองรับได้ พระองค์จึงส่งบาตรให้ แล้วคนพวกนี้นะ ไม่ว่าใครจะไปขอบาตรจากเขาละไม่มีทาง ไม่ยอมให้หรอก แม้กษัตริย์ที่ปกครองเมืองจะยกแผ่นดินให้ครึ่งเมืองเพื่อแลกเอาบาตรนี่ เขาก็ไม่ยอม เขาไม่อยากได้อะไรอื่นนอกจากบาตรของพระพุทธเจ้า นี่คือคนจะหมดเวรก็เป็นอย่างนี้นะ ถ้าอ่านพระไตรปิฎกเราจะพบเรื่องทำนองนี้อยู่หลายครั้งที่เดียว

ในประเด็นนี้เราจะต้องมาศึกษากันว่า พระสัมมา

สัมพุทธเจ้าของเราทรงมีทัศนคติกับคนจนอย่างไร แล้วปู่ย่าตาทวดของเรามีทัศนคติกับคนจนอย่างไร คือเราจะต้องมองพระพุทธองค์ด้วยแล้วก็มองปู่ย่าตาทวดของเราด้วย ว่าท่านมองคนจนอย่างไร

ของไทยเรา เมื่อรุ่นปู่ย่าตาทวดของเรา จะมีวันให้ทานแห่งชาตินะ วันให้ทานแห่งชาติตั้งแต่โบราณมา โดยทั่วๆ ไปจะเป็นช่วงติดต่อกันอยู่ถึง **๒-๓** วันด้วยกัน คือ**ช่วงใกล้ออกพรรษา** จะมีเทศนาตลอด **๒-๓** วันนั้น ด้วยบทเทศน์ที่นิยมฟังกันทั้งแผ่นดินคือ **เวสสันดรชาดก** หรือที่เรียกกันว่า **เทศน์มหาชาติ** เป็นเรื่องราวของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมัยยังเป็นพระโพธิสัตว์กำลังบำเพ็ญบารมีอยู่เป็นพระชาติสุดท้าย บารมีสุดท้ายที่พระองค์บำเพ็ญคือ**ทานบารมี**อันที่จริงน่ะพระโพธิสัตว์ทุกๆ พระองค์จะบำเพ็ญทานบารมีควบคู่ไปกับบารมีอื่นด้วย เมื่อถึงพระชาติสุดท้ายก็มารวบยอดบำเพ็ญทุกบารมี โดยจะบำเพ็ญทานบารมีให้ยิ่งขึ้นไปอีก เพื่อจะได้เป็นเสบียง ไม่ใช่สำหรับ

เลี้ยงพระองค์เอง แต่สำหรับเลี้ยงลูกศิษย์ คือพอถึงคราวไปเกิดเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว จะได้มีสมบัติมากพอที่จะเลี้ยงลูกศิษย์ของท่าน คือ พระภิกษุ พระภิกษุณี และอุบาสก อุบาสิกา ในพระพุทธศาสนาได้เต็มที่ เป็นการทำบุญรวบยอดกันในชาติสุดท้าย

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงพยากรณ์ไว้ว่า อาการหนึ่งที่เป็นลางบอกเหตุว่าพระพุทธศาสนาจะเสื่อมคือ คนไม่รู้จักเรื่องราวของพระเวสสันดร พอไม่รู้จักเรื่องของพระเวสสันดรก็เลิกทำทาน พอเลิกทำทานก็เริ่มจน พอจนแล้วก็ไม่มีใครใส่ใจทำนุบำรุงพระศาสนา เป็นเหตุให้ศาสนาต้องเสื่อมสูญไปในที่สุด

เพราะปู่ย่าตายายรู้หลักนี้ พอถึงปีหนึ่งจึงกำหนดวันทำทานแห่งชาติขึ้นมาครั้งหนึ่ง คือก่อนจะออกพรรษา ๒-๓ วันนี่ทำบุญกันทุกวันไปเลย ฟังเทศน์มหาชาติด้วยแล้วทำบุญทำทานกันด้วย มีธรรมเนียมกันอยู่อย่างนี้ พวกเราที่เกิดมาภายหลังแล้วไม่ได้อยู่ในชนบทอาจจะไม่เคยพบ

ตามหมู่บ้านหรือตำบลในเขตชนบท ในช่วงเทศน์มหาชาติเขามีธรรมเนียมอยู่ว่า ไม่ว่าจะรู้จักกันหรือไม่รู้จักกันก็ขึ้นไปกินข้าวได้ทุกบ้านเลย ยิ่งมีคนต่างถิ่นผ่านมาในหมู่บ้านนั้น เขาจะแย่งกันเชิญให้ไปกินข้าวบ้านเขา คือเขาจะขอเป็นพระเวสสันดรน้อยสักวันหนึ่ง ทำตามพระเวสสันดรทีเดียวละ เป็นการสร้างทานบารมี แม้บ้านคนที่จนที่สุดไม่มีอะไรจะมาเลี้ยงดูปูเสื่อกัน เขาก็ขวนขวายตั้งน้ำดื่มเอาไว้ที่หน้าบ้าน ข้าวปลาอาหารแม้เขาไม่ค่อยจะมี ก็โน่น ไปเก็บผลไม้ป่าบ้าง คือของที่เกิดจากป่าที่จะมาเป็นอาหารได้น่ะ จะเป็นตาล เป็นมะพร้าว จะเป็นอะไรก็ตามทีถ้ากินได้ละก็ เขาจะเอามาตั้งไว้หน้าบ้านเลย ใคร

ผ่านมาเขาก็จะเรียกเชิญให้แวะก่อน ขนาดไม่มีอะไรอย่างน้อยๆ กล้วยจะต้องมี เพราะบ้านคนไทยมักปลูกกล้วยไว้ข้างโอ่งน้ำหลังบ้านน่ะ ปลูกกล้วยไว้ทุกบ้านแหละ ยังไงๆ ก็เก็บกล้วยเอาไว้ทำทานกันในช่วงฟังเทศน์มหาชาติ ช่วงนี้จัดเป็นวันคนรวยนะ

ประเด็นที่ ๒ ปู่ย่าตายายของเรารู้ถึงกลไกที่จะทำให้คนจนหรือรวย คือรู้ว่าเป็นด้วยเหตุ ๒ อย่างใหญ่ๆ ผสมผสานกัน อันได้แก่**เหตุในอดีตและเหตุปัจจุบัน**

คนบางคนจนข้ามชาติก็เพราะชาติในอดีตไม่ได้ให้ทาน ครั้นมาชาตินี้ยังเกียจคร้านทำการงานอีก หากชาติที่แล้วไม่ให้ทาน แต่ชาตินี้ขยันก็ยังพอกล้อมแกล้ม แต่ถ้าชาติที่แล้วก็ไม่ให้ทาน บวกกับชาตินี้เกียจคร้านเข้าไปอีก ก็จนจนตาย อย่างนี้ไม่มีทางได้เงยหน้าเลย บางคนชาตินี้ขี้เกียจทำมาหากินแล้วยังไม่พอ เห็นคนอื่นเขา

ทำบุญทำทานยังนึกอิจฉา ชักไม่ชอบใจชาวบ้านที่เขาไปทำบุญทำทานด้วย เลยไปกันใหญ่ นี่พวกหนึ่ง อย่างนี้ละจนข้ามชาติ

พวกรวยข้ามชาติเป็นอย่างไร พวกนี้นอกจากชาติที่แล้วจะขยันทำบุญให้ทาน ชาตินี้ยังมาขยันทำมาหากินต่อ พอขยันทำมาหากินแล้ว เนื่องจากทานในอดีตทำไว้ดีก็เลยรวยหนักเข้าไปอีก แถมไม่ประมาทในการทำทาน ก็เลยลงมือทำทานต่ออีก อย่างนี้ก็รวยกันข้ามชาติ

สำหรับความจริงเรื่องนี้ ถ้าไม่พบพระพุทธศาสนา ศาสดาทั่วโลกก็อธิบายไม่ได้ว่า ทำไม่คนจึงรวยจึงจน รวยข้ามชาติจนข้ามชาติน่ะ ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น ศาสดาใดๆ ในโลกนี้อธิบายไม่ได้สักท่าน เพราะอะไรเพราะ**เขาระลึกชาติไม่ได้** หรือระลึกได้ก็แค่ช่วงสั้นๆ ไม่กี่ชาติ เพราะฉะนั้นจะตามไปเอาเหตุเอาผลมา ทำไม่ได้ ส่วนสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทรงระลึกชาติในหนหลังได้ไม่มีที่สิ้นสุด สาวจากเหตุมาถึงผลได้อย่างชัดเจน จึงได้นำเอาความรู้นี้มาสอนลูกศิษย์ของท่าน

ทีนี้เมื่อปู่ย่าตายายของเรารู้เรื่องนี้จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็ไม่ยอมที่จะให้จนข้ามชาติ ไม่ยอมจะเป็นกรรมกรข้ามชาติทั้งๆ ที่ชาตินี้จนย่ำแย่อยู่นี่ ท่านก็บอกว่า ขอจนแค่ชาติเดียว ไอ้ชนิดจนเสียให้เข็ดน่ะไม่เอาหรอก จากการที่ปู่ย่าตายายของเราได้ศึกษาพระพุทธศาสนาจึงทราบว่า *คนเราตราบใดที่ยังไม่หมดกิเลส ตายแล้วก็ต้องเกิดอีก แล้วเมื่อต้องเกิดอีกก็ยังต้องกิน เมื่อยังต้องกินก็ต้องเตรียมเสบียง* วิธีเตรียมเสบียงก็ไม่มีอะไรดีกว่า**การให้ทาน** พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสเอาไว้ชัดว่า เมื่อไฟกำลังไหม้บ้านอยู่นี่นะ พวกเรา

คงเคยเห็นเวลาไฟไหม้ เมื่อไฟไหม้บ้านอยู่. ทรัพย์สินใดๆ ที่ขนออกไปก่อนที่ไฟจะไหม้ ทรัพย์สินนั้นๆ จะเป็นประโยชน์ได้ต่อไปในภายหน้า แต่ถ้าทรัพย์สินใดๆ ไม่ได้ขนออก ถูกไฟไหม้อยู่กลางกองไฟ ทรัพย์สินนั้นๆ ก็เป็นแต่ขี้เถ้า เราจะไม่ได้ประโยชน์อะไรจากมันอีกต่อไปเลย

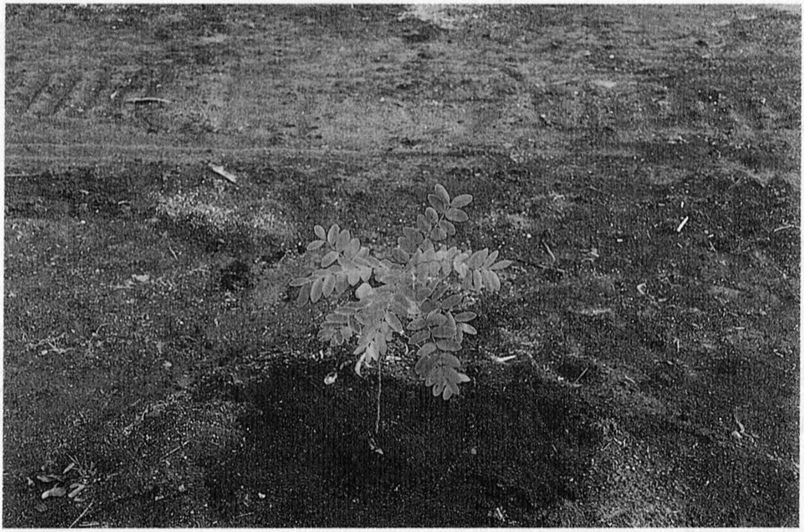
เช่นกัน ขณะที่เราถูกไฟกิเลสเผาอยู่ ถ้าทรัพย์สินส่วนใดเราได้เอาออกทำทานก่อน ก็เหมือนกับเป็นของที่ขนออกหนีไฟนั่นแหละ ส่วนทรัพย์สินที่มีอยู่ จนตายแล้วก็ยังไม่ได้ใช้ทำบุญไปเลย ก็เหมือนทรัพย์สินที่ไหม้ไฟ เอาไปใช้ชาติต่อไปไม่ได้หรอก ลูกหลานเอาไปผลาญเอาไปถลุงหมด แต่ว่าทรัพย์สินที่ให้ทานไปดีแล้ว ให้ด้วยมือของตัวเองนั่นแหละ นั่นคือทรัพย์สินที่จะเอาไปใช้ข้ามชาติ เป็นเสบียงข้ามชาติได้ นี่พระพุทธองค์ตรัสไว้อย่างนี้

เพราะฉะนั้น เมื่อปู่ย่าตายายรู้เรื่องนี้ดีจึงเตรียมเลยนะ ถึงแม้บางท่านจะเกิดมาจนแสนจนอย่างไรก็ตาม พอได้ฟังคำสอนในพระศาสนาอย่างนี้ และเข้าใจถึงการเวียนว่ายตายเกิดแล้ว ท่านก็ขวนขวายที่จะให้ทาน เพราะฉะนั้น ท่านใดที่จนก็จะจนเพียงชาติเดียว ไม่จนข้ามชาติหรอก ท่านใดที่รวยอยู่แล้วก็จะรวยข้ามภพไปอีก

คราวนี้ถ้าถามว่า ทำไม...อ้าว! ก็อำนาจทานที่ทำในชาตินี้นั่นแหละ จะเป็นเสบียงข้ามชาติให้เขา ทำให้เขาไม่จน

เมื่อถึงตรงนี้ก็คงเข้าใจกันแล้วนะว่า ทำไมปู่ย่าตายายจึงได้กำหนด**วันเศรษฐีของชาติหรือวันทำทานแห่งชาติ** คือวันใกล้ๆ จะออกพรรษานะ ขนาดทำติดต่อกัน ๒-๓ วันเลยเชียว วันเทศน์มหาชาตินั่นนะสมมติตำบลคลองสามนี้ ถ้าวัดพระธรรมกายมีการเทศน์มหาชาติ คนในย่านคลองสามหรือสมาชิกของวัดพระธรรมกายก็จะมาตั้งเป็นกองทานกันรอบวัดรอบบ้าน ใครผ่านไปผ่านมาก็เรียกมาเลี้ยง กินฟรีหมดทุกคน ขอจนเพียงชาตินี้ชาติหน้าไม่จนแล้ว หรือชาตินี้รวยแล้วก็ขอรวยข้ามชาติต่อไปอีก นั่นคือทัศนคติอันดีงามหรือความฉลาดของปู่ย่าตายายของเรา

คนในยุคปัจจุบันนี้น่าสงสาร หลวงพ่อก็ไม่รู้จะไปทำอย่างไรให้เขา ได้แต่เทศน์เตือนอยู่ในวัดนี้ นอกวัดก็จนใจ ได้แต่สอนพวกเราที่มาวัดบ้าง สอนคนงานในวัดบ้าง สำหรับคนงานในวัดนี้ก็พร่ำบอกลูกเอ๊ย...ชาตินี้เรามันพลาดไป เนื่องจากชาติที่แล้วขี้เกียจทำทาน ชาตินี้เลยต้องมาเป็นลูกจ้างเขาอยู่นี่ แต่เอาเถอะลูก เป็นลูกจ้างในวัดหลวงพ่อแสดงว่ายังมีบุญเยอะอยู่เหมือนกันแหละ คือจนแต่เงินนะยังมีโอกาสอยู่ใกล้หลวงพ่อ โอกาสทำบุญทำทานก็มีมาก

แล้วสิ่งแวดล้อมในวัดก็ดีหลวงพี่แต่ละรูป อุบาสกแต่ละคนที่ควบคุมงานก็ใจดีทั้งนั้น ไม่เคยเคี่ยวเข็ญให้ทำงานหนักหนาสาหัสจนเกินเหตุ แสดงว่าพวกเราก็มีบุญเก่าอยู่พอสมควร หรือใกล้จะหมดเวรตระหนี่กันเต็มทีแล้ว ชาตินี้จะเป็นชาติสุดท้ายแล้วที่จน เพราะฉะนั้นตั้งใจทำไป วันธรรมดาทำงานก็คิดว่าสร้างบุญไปด้วยในตัว แล้วถ้ามีโอกาส เข้าพรรษา ออกพรรษา หรือวันทำทานแห่งชาติละก็ รีบทำทานกันตามกำลังนะ แล้วจะได้ไปรวยซะให้เข็ดข้างหน้าโน้น ไม่ต้องไปจนให้เข็ดน่ะ ก็เตือนกันอย่างนี้ อบรมกันอย่างนี้ คนงานของเราเขาก็เชื่อฟังกันดี

มีอยู่คราวหนึ่ง คุณยาย (อุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง) ท่านมาเห็นคนงานกำลังปลูกต้นไม้อยู่แถวๆ ข้างศาลานี่แหละ อยู่กันเป็นกลุ่มมีทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย คุณยายก็เดินเข้ามาคุยด้วย คุณยายถามว่า

"ไอ้หนู...เวลาปลูกต้นไม้น่ะคิดอย่างไรกันบ้างล่ะนี่"

เด็กคนแรกก็ตอบว่า "หนูคิดว่าให้ต้นไม้นี่อย่าตายเลย ให้โตเร็วๆ หลวงพี่จะได้ไม่มาว่า"

นี่เขาคิดแค่นี้ ถ้าอย่างนี้ แกก็ได้แต่ค่าแรงงาน จะไม่ค่อยได้บุญอะไร

เด็กคนที่สองตอบว่า "หนูคิดว่า ให้มันโตเร็วๆ อย่าตายเลย ให้นกให้กามันได้อาศัยร่มเงา ให้คนเขาได้อาศัยร่มนั่งฟังเทศน์สบายๆ หนูก็คิดของหนูอย่างนี้"

ยายบอก "เอ้อ...ไอ้นี่ทำไปก็ได้บุญไปด้วยนะ ก็ใจมันเป็นบุญนี่"

แล้วก็ชี้ไปที่อีกคนหนึ่ง เจ้าคนที่สามตอบว่า "นอกจากจะนึกให้ต้นไม้ไม่ตายแล้ว ยังขอให้โตเร็วๆ ให้มีร่มหนาๆ ใบดกๆ ให้ความร่มเย็น ใครมานั่งโคนไม้นี้ ถ้ามีทุกข์อกทุกข์ใจอะไรจากบ้านละก็ขอให้หมดทุกข์ไปเลย"

แน่ะ...เจ้าเด็กคนนี้คิดเข้าท่า คุณยายท่านเลยแนะว่า "เอ้อ...อย่างนี้ซิได้บุญเยอะดี แล้วก็แถมนึกไปด้วยซิว่า พอเขาหมดทุกข์คลายทุกข์ดีแล้วให้เข้าถึงธรรมกายสว่างโพลงไปเลย ไปนิพพานเลย อย่างนี้ซิบุญจะได้เยอะ"

ยายแถมให้อย่างนี้ นี่จะเห็นว่า แม้คนงานแม้กรรมกรหรือว่าเป็นคนจนก็จะจนเพียงแค่ชาตินี้เท่านั้น ชาติต่อไปไม่จนแล้ว เพราะฉลาดหาบุญอย่างนี้ ชาติต่อไปไม่ต้องมาเป็นกรรมกรแล้วนะ

สาวหาสาเหตุ

ปู่ย่าตายายของเรา บรรพบุรุษของเรา เมื่อตกทุกข์ได้ยากในเรื่องใดๆ ก็ตาม เขาจะไม่ตีโพยตีพาย โทษเทวดาฟ้าดินหรือโทษรัฐบาลโทษอะไรทั้งนั้น คนเดี๋ยวนี้ถ้ารถติดก็ด่ากรมตำรวจ ด่ากระทรวงมหาดไทยหรือไม่ก็โน่น...ด่านายกไปเลย ไม่ว่าเรื่องอะไรทั้งนั้นพอเกิดขึ้น ใครผิดใครถูกยังไม่ต้องคิด ด่ารัฐบาลไปก่อนแล้วมันสะใจดีนะ มันเป็นอย่างนั้นอีกหน่อยเถอะ แม้ตื่นเช้าถ่ายไม่ออกก็คงจะด่านายกฯ ได้อีกเหมือนกัน คือไม่พยายามจะสาวหาสาเหตุขอเพียงได้ด่าให้พ้นๆ ตัวไปอย่างนั้นเอง แล้วก็เลยไม่สามารถทำอะไรให้ดีขึ้นมา ฝนตกหนัก น้ำท่วม ก็ด่ารัฐบาลว่าไม่รู้จักทำท่อพิเศษอย่างนั้นอย่างนี้ เอ้า...ก็ไม่ว่าอะไร ก็ด่ารัฐบาลกันเรื่อยไป ถ้าอย่างนั้นต้องให้คนที่ด่านั่นแหละขึ้นไปเป็นนายก ให้ชาวบ้านด่าซะให้เข็ด

ปู่ย่าตายายของเราศึกษาพระพุทธศาสนากันลึกซึ้ง พอมีเรื่องต้องตกทุกข์ได้ยากขึ้นมาก็สาวหาสาเหตุ แล้วหาทางแก้ไขกันอย่างนี้นะ

ประการที่ ๑ ทำไมเราจึงจน อ๋อ...เราไม่ได้ให้ทานข้ามชาติมา ถ้าอย่างนั้นชาตินี้ก็เริ่มต้นใหม่

ประการที่ ๒ ทำไมเราจึงมีโรคภัยไข้เจ็บเยอะจังเลย เดี๋ยวป่วยเดี๋ยวเจ็บ อ๋อ...พระพุทธองค์ตรัสไว้ชัดแล้วว่า นี่เบียดเบียนผู้อื่นมาเบียดเบียนสัตว์ข้ามภพข้ามชาติจึงต้องมาเป็นอย่างนี้ เอ้า...ถ้าอย่างนั้นชาตินี้จะไม่เบียดเบียนใครละ

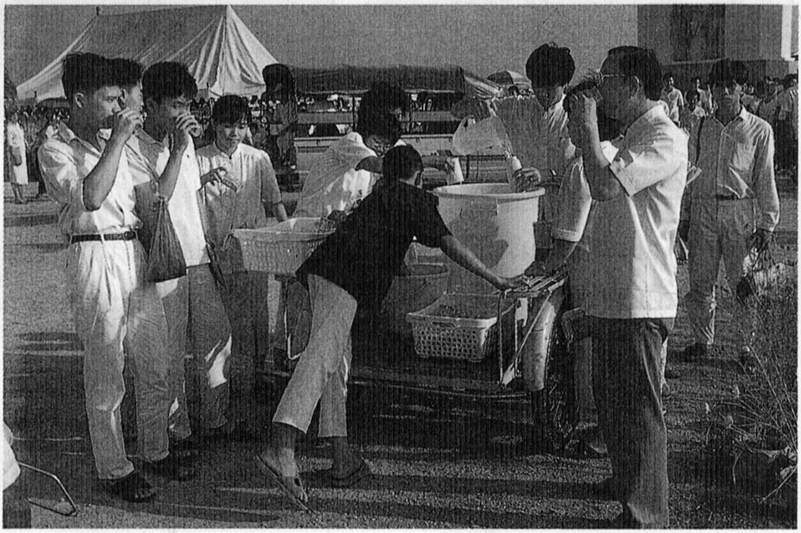
ประการที่ ๓ ทำไมเราจึงเกิดมาโง่ อ๋อ...ชาติที่แล้วคบคนพาลแล้วจมอยู่ในอบายมุข จึงได้โง่ขนาดนี้ งั้นชาตินี้จะคบแต่บัณฑิต แล้วไม่จมอยู่ในอบายมุขอีกต่อไป

นี่ยกตัวอย่างนะ ปู่ย่าตายายของเราจะสาวหาเหตุ สาวเหตุไปหาผลแล้วแก้ไข ไม่ยอมด่าใครเลย นี่เป็นความชาญฉลาดของท่านนะ

คราวนี้มาถึงรุ่นเราปัจจุบันนี้ สิ่งที่น่าวิตกคือ เราไม่ได้ศึกษาธรรมะกันเท่าที่ควรจะเป็น ฉะนั้น พอใกล้จะถึงวันกรรมกร หรือวันเมย์เดย์ (May Day - ๑ พฤษภาคม) บางทีในบางปีก็จะมีการเรียกร้องจะเอาไอ้โน่นเพิ่ม จะเอาไอ้นี่เพิ่ม คือจะเรียกร้องเอาจากนายจ้างนั่นแหละ แทนที่จะได้คิดว่า เออ...เราน่าจะหาทางทำทาน จะได้พ้นความจนกลับไปหาทางรวมกันเป็นข้อต่อรองขอเงินเพิ่มจากนายจ้าง หากว่าได้มาแล้ว เอาเงินนั้นไปลงทุนทำกิจการตั้งเนื้อตั้งตัวก็ยังพอว่า หรือได้มาแล้วเอาไปทำบุญทำทานก็ยังพอว่า แต่หลายๆ คนกลับเอา

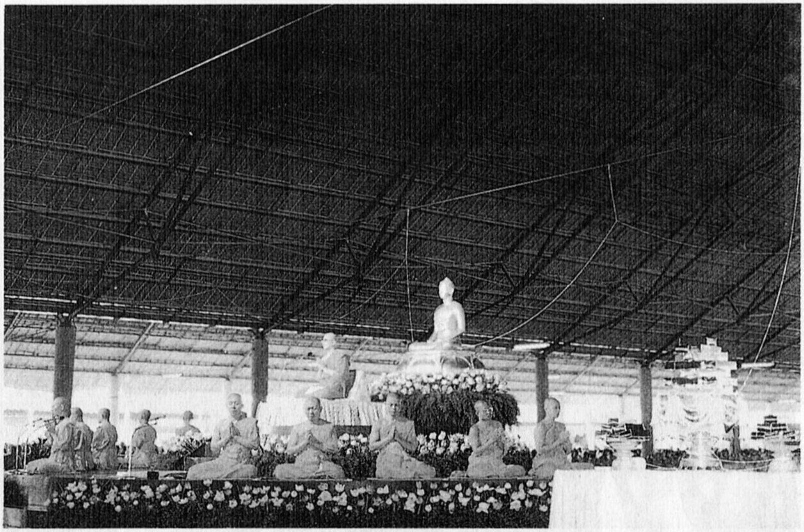
ไปฉลองด้วยการกินเหล้าต่อไปอีก อย่างนี้ทั้งจนข้ามชาติด้วย แล้วยังโง่ข้ามภพเข้าไปอีก และจะต้องทั้งจน ทั้งโง่ไปอีกหลายๆ ชาติ นี่น่าสงสารตรงนี้นะ

หลวงพ่อได้ค้นพระไตรปิฎกต่อไปอีก จนไปพบหลักธรรมเข้าหมวดหนึ่ง หลักธรรมนี้ถ้าลูกจ้างคนไหนนำไปปฏิบัติละก็ นายจ้างจะทั้งรักและเกรงทีเดียวละ บางรายขนาดรีบยกลูกสาวให้ไปเลยเพื่อ

เอาตัวมาไว้เป็นลูกเขย จากกรรมกรจากลูกจ้างนี่แหละกลายมาเป็นลูกเขยเศรษฐี แล้วมาเป็นเศรษฐีเสียเอง นี่คนฉลาดเขาทำกันอย่างนี้ ยิ่งรู้ตัวว่าเป็นกรรมกรยากจนก็ต้องหาทางปรับปรุงตัวเองนะ ถ้าจะเป็นกรรมกรเป็นลูกจ้าง ก็ต้องเป็นกรรมกรเป็นลูกจ้างชนิดที่นายจ้างหรือเศรษฐีเกรงใจ อย่างนั้นนะจึงจะเข้าท่า

ธรรมะหมวดนี้ ถ้าถามว่าพวกเราเคยได้ยินกันไหม ความจริงได้ยินกันมาแล้วทั้งนั้นแหละ ทุกคนละเรียนกันมาแล้ว แต่ไม่รู้

หรอกว่านี่คือธรรมะสำหรับให้กรรมกรกลายเป็นกรรมกรประเภทที่นายจ้างเกรง เป็นลูกจ้างชนิดที่นายจ้างต้องกลัว ต้องง้อ ง้อขนาดไหนขนาดมีลูกสาวรีบยกให้นั่นแหละ!

วันหนึ่งก็มีคนที่มาช่วยงานวัดเรานี่แหละ ปกติเขาทำงานอยู่ที่กรมแรงงาน เขามาปรารภกับหลวงพ่อว่า ปีหนึ่งๆ เขาต้องไกล่เกลี่ยเรื่องระหว่างนายจ้างลูกจ้างเป็นสิบๆ ราย บางทีก็ลูกจ้างร้องเรียนมา ต้องไปขึ้นโรงขึ้นศาลเพื่อช่วยลูกจ้าง บางทีลูกจ้างเป็นฝ่ายผิดแต่ดันทุรังจะให้ถูก พอเตือนไปว่าเขาผิดเขาก็ไม่เชื่อ กลับหาว่าเข้าข้างนายจ้าง โดนด่าไปอีกเหมือนกัน เขาถามว่าหลวงพ่อมีธรรมะหมวดไหนบ้างไหมที่จะใช้แก้ปัญหาเรื่องนี้ หลวงพ่อเลยเทศน์ให้เขาฟัง พอเทศน์จบเรียบร้อย เขาก็เอาไปทำนิทรรศการที่กรมแรงงาน พอทำเสร็จเจ้านายมาขอบอกขอบใจบอกว่า วิเศษจริงๆ เพราะฉะนั้น วันนี้เลยต้องเอาของวิเศษจริงๆ นั้นมาฝากพวกเราบ้างนะ

ลูกจ้างชนิดที่นายจ้างเกรงใจ

หลวงพ่อเริ่มเทศน์ให้ฟังโดยการถามเขาว่าอย่างนี้

"คุณ...ถ้าสมมติว่าคุณมีลูกจ้างนะ แล้วลูกจ้างคนนี้แปลก *ไม่ว่าจะสั่งให้ทำงานอะไร แกเต็มใจที่จะทำทุกครั้งไปเลย* ลูกจ้างอย่างนี้น่ารักไหม"

เขาก็ตอบว่า "น่ารักซิหลวงพ่อ หาลูกจ้างอย่างนี้ยากจริงๆ"

แล้วหลวงพ่อก็อธิบายให้ฟังว่า ที่หลวงพ่อพูดน่ะ กำลังจะพูดถึงลูกจ้างชนิดนายจ้างเกรงขนาดยกลูกสาวให้ไงล่ะ คือลูกจ้างประเภทที่ พอนายจ้างสั่งงานให้ก็เต็มใจที่จะทำไม่เคยเกี่ยงงานเลยน่ะ

นี่**ประการที่** ๑ นะ

ประการที่ ๒ นอกจากจะรับงานด้วยความเต็มใจไม่เคยเกี่ยงแล้วยังไม่พอ แม้งานนั้นจะหนักหนาสาหัส ต้องอดตาหลับขับตานอน ทนแดดทนลมทนฝน บางทีเสี่ยงจากการที่จะป่วยไข้ แกก็แข็งใจทำนะ คือนอกจากจะเต็มใจรับงานแล้ว แม้งานนั้นยากแสนยากลำบากแสนลำบาก*กอย่างไรแกก็ยังแข็งใจทำ* ทำกันจนเสร็จไม่ทิ้งให้คาราคาซัง ลูกจ้างบางคนตอนให้งานไปทีแรก ก็เต็มใจแหละ แต่พอเหนื่อยเข้าก็ทิ้งๆ ขว้างๆ เสียๆ หายๆ ไม่แข็งใจทำ ให้ไปขุดดิน พอเจอดินแข็งหน่อยบอก โอ้ย...ดินแข็งจังเลย ขุดเจ็บมือแล้วก็ทิ้งงาน โธ่...ดินมันก็แข็งน่ะซิ ไม่ใช่ไอศกรีมนี่จะได้ใช้ช้อนตักได้ คนงานประเภทนี้ทีแรกนะเต็มใจทำ แต่ว่าพอเจองานยากเขาจะไม่แข็งใจทำ

หลวงพ่อเองเกิดมาเป็นลูกชาวไร่ ขุดดินเป็น ดายหญ้าเป็นมาตั้งแต่อยู่ชั้นประถม เรื่องขุดดินฟันหญ้านี่ลุยมานักต่อนักไม่เคยท้อเลย แล้วโยมพ่อก็เป็นประเภทอย่างนี้เสียด้วย ท่านใช้งานตั้งแต่อยู่ชั้นประถมชั้นมัธยมแล้ว หลวงพ่อมีพี่สาวอยู่อีก ๒ คน เวลาโยมพ่อใช้ให้ไปทำงาน โยมพ่อจะกำหนดว่าวันนี้ให้ไปขุดดินตรงนั้นๆ นะ แล้วไปทำซะให้เสร็จ หรือวันนี้ไปหวดหญ้าหรือไปถางหญ้าดายหญ้าตรงนั้นๆ นะ ไปทำซะให้เสร็จ ก็ท่านใช้คำว่าทำให้เสร็จนะ เท่ากับวงเล็บไว้ตรงท้ายว่า ถ้าไม่เสร็จอย่ากลับมากินข้าวเย็นนะ ก็เคยจุดตะเกียงดายหญ้ากันนั่นแหละ เพราะว่าตอนเช้าปล่อยให้พี่สาว ๒ คนเขาทำกัน เขาตั้งใจทำ ส่วนเราน้องชายคนเล็กหนีเที่ยวก่อน บ่ายๆ กลับมา ตายจริง ดูท่าจะไม่เสร็จเสียแล้ว เลยต้องตาลีตาเหลือกช่วยกันทำ โทษที่หนีตั้งครึ่งวันก็เลยต้องจุดตะเกียงดายหญ้ากันเท่านั้นนะ

เพราะฉะนั้น พอโตขึ้นมา ไม่ว่าจะไปทำงานที่ไหน งาน

หนักหนาสาหัสอย่างไรก็ตาม ถ้ารับปากว่าเสร็จก็ต้องเสร็จ ทำกันจนเสร็จไม่เสร็จไม่ต้องเห็นหน้ากัน **คือแข็งใจทำ** ไม่ว่าฝนฟ้าจะมาอย่างไรเราไม่ฟังเสียงหรอก ต้องทำให้เสร็จ *เมื่อรับปากแล้วต้องเสร็จแล้วเสร็จอย่างดีด้วย* ซึ่งในขณะที่ลูกจ้างอีกหลายๆ คน พอทำงานเจออุปสรรคเข้าหน่อย บางทีเครื่องไม้เครื่องมือทิ้งไว้กลางทางเลยไม่เอาแล้ว จะเสียหายอย่างไรไม่สนใจเลย เป็นกันถึงขนาดนั้น ลูกจ้างประเภทไม่แข็งใจทำไม่มีใครอยากได้หรอก

เมื่อหลวงพ่อสร้างวัดนี้ก็เจอลูกจ้าง เจอคนงานบางคนที่แม้ฝนจะตก ฟ้าจะร้อง แดดจะออกอย่างไร แกจะทำงานจนเสร็จ บางคนแค่ฟ้าร้อง ฝนยังไม่ทันตกเลย ก็บอกว่าเดี๋ยวฝนจะตก เก็บงานก่อนแล้ว ถ้าฝนไม่ตกก็บอกว่าโทษเขาไม่ได้ฝนอยากไม่ตกเอง แต่ว่ารับค่าจ้างไปเต็มวัน ถ้าอย่างนี้ก็อยู่ด้วยกันไม่ได้

หลวงพ่อถามเจ้าหน้าที่ของกรมแรงงานคนนั้นว่า ถ้าเรามีลูกจ้าง ใช้งานทีไร แกก็เต็มใจทำ งานนั้นจะหนักหนาสาหัสอย่างไรแกไม่ทิ้งไม่ขว้าง แกแข็งใจทำ เอากันจนเสร็จ ไม่ต้องให้นายจ้างมาตามจ้ำจี้จ้ำไชนะ เขาจะรักไหม เขาก็ตอบว่า รักซิหลวงพ่อ โธ่...หานักเชียวละอย่างนี้นะ

ประการที่ ๓ นอกจากจะเต็มใจทำ แข็งใจทำแล้ว ถ้างานนั้นเป็นงานที่ยืดเยื้อด้วย เป็นงานที่ต้องละเอียดลออด้วย ก็ปรากฏว่า แกก็ตั้งใจทำอย่างดีนะ

ถึงคราวให้งานแกก็เต็มใจรับมาทำ ไปเจองานยากหนักหนาสาหัสอย่างไรก็แข็งใจทำจนเสร็จ บางทีถึงกับป่วยไข้ก็มี ครั้นไปเจองานยืดเยื้อ งานที่ต้องการความละเอียดลออ แกก็ตั้งใจทำอย่างดี

เลยนะ ทำละเอียดทำประณีตไม่ผิดไม่พลาด ติดตามงานอย่างดี อย่างนี้น่ารักไหม เขาบอกว่า แหม...หลวงพ่อ ถ้าลูกจ้างประเภทนี้มี สงสัยว่าจะหล่นลงมาจากท้องฟ้ากระมัง เออ...มันมีนะ แต่แน่นอน คงไม่เกลื่อนนักหรอก ถ้าไม่อยากเป็นกรรมกรข้ามชาติ ก็ต้องปรับปรุง อย่างนี้ ถ้าไม่ปรับปรุงตัวเองอย่างนี้ก็ต้องเป็นกรรมกรข้ามชาติอยู่อีก นั่นแหละ

แล้วเขาก็เลยบอกว่า หลวงพ่อ...อย่าว่าแต่ทำงานละเอียด งานประณีตหรืองานยืดเยื้อเลย เอาแค่ไม่ต้องละเอียดอะไรมาก นักหรอก แต่ว่างานยืดเยื้อ ให้ทำได้ แล้วก็มาทำงานไม่เคยสายสักวัน หนึ่งเลย แค่นี้ก็พอใจแล้ว

หลวงพ่อบอกเขาไปว่า ถ้าขนาดนั้นน่ะ นายจ้างยังไม่ถึง กับเกรงหรอก ถ้าจะให้นายจ้างเกรงก็ต้องอย่างหลวงพ่อว่านี่แหละนะ **ทั้งเต็มใจทำ แข็งใจทำ** แล้วก็**ตั้งใจทำ** เขาบอกว่าใครมีคุณสมบัติ ๓ อย่างนี้อยู่ในตัวก็วิเศษแล้ว หลวงพ่อบอกว่า ยัง ยังต้องมีอีกข้อหนึ่ง เขาถามว่าอะไรอีกล่ะหลวงพ่อ

ประการที่ ๔ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เอาไว้อีกข้อหนึ่ง คือไม่ว่างานนั้นจะยากจะสลับซับซ้อนอย่างไร จะยากจนกระทั่งแม้แต่ เราเองยังนั่งงงๆ อยู่เลยว่าจะทำอย่างไรนี่ แต่เจ้าหมอนี่ก็ยัง**ฉลาดทำ** ซะอีกด้วย ฉลาดกว่าเราอีกด้วยนะ ให้เราไปทำก็ยังไม่แน่ว่าจะทำได้ หรือเปล่า แต่เขาฉลาดทำหรือว่า**เข้าใจทำ**นั่นเอง ยิ่งต้องใช้เทคโนโลยี เข้าช่วย ใช้เครื่องมือสมัยใหม่เข้าช่วย เรามันแก่แล้วไม่ค่อยทันโลกเขา แต่เขากลับทันนะ เอาเครื่องมือเครื่องใช้เอาเทคนิคใหม่ๆ มาทำได้ อย่างนี้วิเศษเลย นี่เขาเข้าใจทำอย่างนี้แล้ว เราจะรักเขาไหม

เขาก็ตอบหลวงพ่อทันทีทันควันว่า โอ๊ย...อย่างนี้หรือถ้าได้มาจะไม่ยอมให้ใครเลย จะเก็บเอาไว้เลย

มหาเศรษฐีโบราณนะเขามีหลักของเขาว่า ถ้าพบว่าลูกจ้างคนไหนมีคุณสมบัติ ๔ อย่างนี้นะ ทั้งเต็มใจทำ แข็งใจทำ ตั้งใจทำและฉลาดทำ ถ้าครบ ๔ อย่างนี้แล้วละก็ เขาจะต้องเอาตัวไว้ให้ได้ และเพราะเนื่องจากเขาเป็นคนทางโลก เขาแถมว่าอย่างไรรู้ไหม เขาว่าสำหรับลูกจ้างประเภทนี้ถ้าพบละก็

๑. **ต้องเอาตัวไว้ให้ได้** จะเพิ่มขั้น เพิ่มเงินเดือน จะให้ถือหุ้นหรือถ้าไม่รู้จะทำอย่างไรก็ยกลูกสาวให้ไปเลย ต้องเอาตัวไว้ให้ได้ เพราะไม่อย่างนั้น เดี๋ยวไปอยู่กับฝ่ายตรงข้ามละก็ เราเสร็จเลย นี่เป็นกรณีหนึ่ง

๒. แล้วถ้าเอาไม่อยู่จริงๆ ล่ะ จะทำอย่างไร เขาว่ามีทางเดียวตามประสาทางโลก คือ**ต้องฆ่าทิ้ง** เอาขนาดนั้นเชียวนะ ถ้าไม่อย่างนั้นเขาไปอยู่ฝ่ายตรงข้ามเราล่มจมแน่ สู้เขาไม่ได้ ลำพังฝ่ายตรงข้ามที่มีอยู่ขนาดนี้ก็เกินแรงเราแย่แล้ว หากเขาได้เจ้าหมอนี่ไปช่วยอีกแรงเราคงตาย เพราะฉะนั้น ถ้าเป็นทางโลก เจ้าหมอนี่ถ้าเลี้ยงไว้ไม่ได้ มีทางเดียวต้องฆ่าทิ้ง นี่ทางโลกนะ บาปนะ นี่ไม่ใช่พระพุทธองค์ตรัสนะ คนทางโลกเขาว่ากันนะ

แล้วหลวงพ่อก็สรุปท้ายถามเขาว่า สมมติเราเป็นนายจ้างของเจ้าหมอนี่ พบแล้วว่าเขามีคุณสมบัติครบ ๔ ประการนี้ ลองตอบหลวงพ่อมาซิ ว่าเราจะประพฤติปฏิบัติตัวเป็นขั้นเป็นตอนกับลูกจ้างของเราคนนี้อย่างไร คือตามปกติแล้ว ลูกจ้างของเราแต่ละคนน่ะ บางคนมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วเพียงข้อเดียวบ้าง ๒ ข้อบ้าง ๓

ข้อบ้าง ๔ ข้อบ้าง ไม่ค่อยจะมีที่ครบ ๔ ข้อ แต่บางครั้งก็อาจจะพบคนที่มีครบ ๔ ข้อ ซึ่งอาจจะหลายคนด้วย ถ้าเราเป็นคนรู้จักเลือกคน รู้จักฝึกคน เรามีสิทธิ์ได้ด้วยนะ คนประเภทนี้อาจได้มาคราวละหลายๆ คน จะว่าไปนะ วัดพระธรรมกายที่เจริญมาได้ขนาดนี้ ก็เพราะว่าได้ทั้งคนงานที่ดีๆ ประเภทอย่างนี้ รวมทั้งอุบาสก อุบาสิกา ที่ถึงแม้ไม่ใช่ลูกจ้าง แต่ก็ได้อาสาเข้ามาช่วยงานพระศาสนานี่ แม้พระภิกษุของเราที่ช่วยกันสร้างวัดมา ก็มีคุณสมบัติอย่างนี้ด้วย ถึงจะไม่เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็แปดเก้าสิบเปอร์เซ็นต์เหมือนกันแหละ จึงได้ทำให้วัดเจริญมาได้ขนาดนี้นะ หลวงพ่อขอถามว่า

ประการที่ ๑ ถ้ามาเจอคนเหล่านี้ มีคุณสมบัติคนละข้อสองข้อ สามข้อ หรือครบสี่ข้อก็ตาม เราจะมีวิธีปฏิบัติกับเขาอย่างไรในฐานะที่เราเป็นนายจ้างนะ ลองไล่กันเป็นข้อๆ ดูซิ ถ้าเรามีลูกน้องคนหนึ่งเขาอาจจะไม่ฉลาดนักหรอก แต่ทุกครั้งส่งงานให้ไปทำ ไม่เคยเกี่ยงเลยเต็มใจทำ ส่วนจะทำได้หรือไม่ได้ ไหวหรือไม่ไหวเป็นอีกเรื่องหนึ่งเต็มใจรับไว้ก่อนละ ถ้าไม่ยาก ไม่หนักหนาสาหัสจนเกินไปก็ทำกันจนได้ จนไหวละ แต่ถ้างานยากมันก็ไม่ไหว เพราะภูมิปัญญาเขามีเท่านั้น ข้อสำคัญส่งงานไปแล้วไม่เคยเกี่ยงเลย เต็มใจทำ ทดลองทำก่อนละ อย่างนี้เราจะปฏิบัติอย่างไรกับเขา

คุณคนนั้นเขาก็ตอบหลวงพ่อว่า เอาเถอะ...ลูกจ้างถึงแม้ว่าไม่ฉลาดเฉลียวอะไรนัก ขอแต่ให้เต็มใจทำก็ช่วยให้เราไม่หงุดหงิดได้ตั้งแต่เริ่มต้น ก็ต้องขอบใจเขาละ เพราะฉะนั้น ขอให้เป็นคนเต็มใจทำเถอะ ไม่ใช่ชอบต่อล้อต่อเถียง ก็จะพิจารณาให้ค่าจ้างให้เงินเดือนพอสมทีเดียว เพราะแค่คุณสมบัติข้อแรกนี่ เดี๋ยวนี้ก็ชักจะหายากแล้ว

เพราะฉะนั้น ประการแรกนี่นะ แค่**เต็มใจ**ทำทุกครั้งที่มอบงานให้ ไม่ว่างานยากงานง่ายจะทำสำเร็จ หรือไม่สำเร็จก็เต็มใจรับไว้ก่อนจะไปลองทำดู แค่นี้แกก็พร้อมที่จะให้เงินเดือนพอสมควรแก่ค่าแรงทีเดียว หลวงพ่อก็สาธุกับแก เออ...ถูกละ คือเมื่อเขามีความสามารถเท่าไร ก็ขอให้ค่าตอบแทนให้พอสมกับความสามารถของเขา ถ้าอย่างนี้ก็ใช้ได้แล้ว

ประการที่ ๒ ถ้างานที่ให้ไปนั้นน่ะเป็นงานหนัก บางทีก็ต้องลุยฝุ่นลุยโคลน กลางแดดกลางลมกลางฝนก็ยังเอา ดึกดื่นเที่ยงคืนจะอดหลับอดนอนเขาก็สู้ทน ลุยทำไม่บ่นเลยแม้สักคำ บางทีถึงกับเจ็บไข้ได้ป่วยทีเดียว เขาก็ยังไม่ยอมทิ้งงาน ถ้าไปเจอคนอย่างนี้เราจะว่าอย่างไรเขาตอบชัดเลยว่าถ้าได้เจออย่างนี้ ลุยงานอย่างนี้ คือ**เต็มใจทำแล้วยังแข็งใจทำ** อย่างนี้ละก็ เจ็บไข้ได้ป่วยเมื่อไร สวัสดิการเพียบ เออ...เขาใช้คำว่า สวัสดิการเพียบไม่ต้องห่วง และที่แน่ๆ ค่าล่วงเวลานี้ให้เต็มที่เลย

แล้วยังบอกต่อไปว่า คนอย่างนี้น่ะหรือ อย่าว่าแต่ตัวเขาเองป่วยเลย พ่อแม่ลูกเมียป่วยก็ยังยินดีตามไปดูให้ ถือว่าให้เป็นสวัสดิการอีกอย่างหนึ่ง จึงได้บอกว่าสวัสดิการเพียบ เออ...นายจ้างอย่างนี้ก็ใช้ได้นะ

ประการที่ ๓ งานบางอย่างมีความยืดเยื้อ ต้องการความละเอียดลออ ต้องการให้ติดตามงานอย่างใกล้ชิด เขาก็ทำได้ คือเขาตั้งใจทำขนาดนี้นะ ไม่แต่เพียงแข็งใจทำเท่านั้น เขา**ตั้งใจทำ**ทีเดียวละ เราจะว่าอย่างไร

แกตอบหลวงพ่อว่า คนอย่างนี้แสดงว่าเป็นคนละเอียด

คนแข็งใจทำน่ะ กลางแดดกลางลมกลางฝนนั้น คนมีเรี่ยวแรงคนมีน้ำใจแต่ไม่แน่หรอกว่าเขาจะสามารถทำงานละเอียดได้นะ เขาอาจจะทนได้แต่สิ่งหยาบๆ ส่วนงานละเอียดอย่างนี้ใครทำได้คนนั้นต้องเป็นคนมีปัญญา นอกจากมีน้ำใจแล้วมีปัญญาด้วย คนประเภทนี้แค่สวัสดิการเพียบนี่ยังไม่พอหรอก หากมีการอบรมมีการฝึกงานเพิ่มเติมที่ไหนเมื่อไร จะรีบส่งคนคนนี้ไปทันทีเลย ขอให้รู้เถอะว่าจะมีการอบรมฝีมือเพิ่มขึ้นที่ไหน มีการฝึกที่ไหน มีการสัมมนาที่ไหนจะส่งเขาไป และเมื่อส่งเขาไปแล้วเขาจะอยู่กับเราหรือไม่อยู่กับเราก็ตามทีเถอะ ในเมื่อเขาเป็นคนอย่างนี้แล้วก็จะไม่ขวางทางเขา ยินดีเปิดโอกาสให้เขาได้ฝึกฝีมือเพิ่มขึ้น ส่วนโบนัสนั้นแน่ๆ ให้อยู่แล้ว ไม่ต้องรอให้ทวง

เออ...สวัสดิการเพียบแล้ว ยังแถมโบนัสให้โดยไม่ต้องทวง หนำซ้ำก็จะส่งให้ไปฝึกงานเพิ่มเติมอีก อย่างนี้สมแล้วที่ทำอยู่กรมแรงงานนะ

ประการที่ ๔ ถ้าเขาเป็นคนทันสมัย พยายามติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ พยายามค้นคว้าหาความก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ จนกระทั่งเข้าใจงานอย่างดีเลยนะ ซึ่งบางอย่างเราเองยังตามไม่ค่อยจะทันด้วยซ้ำ แต่เจ้าหมอนี่เขาสามารถปรับปรุงงานได้อย่างดี เราจะทำอย่างไรกับเขา

แกก็ถึงบางอ้อ ตอบหลวงพ่อว่า เข้าใจแล้วที่หลวงพ่อว่าลูกจ้างประเภทที่นายจ้างเกรงใจขนาดยกลูกสาวให้ เข้าใจแล้ว แต่ว่าแกไม่มีหรอกลูกสาวน่ะ และแม้ที่สุดถ้าฝีมือของเขาเหนือกว่าญาติๆ พี่ๆ น้องๆ ของตัวเอง ก็ยินดีจะแต่งตั้งให้ลูกจ้างคนนี้เป็นผู้จัดการเสียเลย จะไม่ให้ญาติพี่น้องมาเป็นหรอก ต้องยอมตัดใจ จะเอาเส้นก๋วยเตี๋ยวเส้นก๋วยจั๊บ มาขวางความดีของคนน่ะไม่ทำ หลวงพ่อก็เลยสาธุกับเขา

ธรรมะที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมอบไว้สำหรับลูกจ้างและนายจ้าง

หลวงพ่อสรุปให้เขาฟังว่า ที่พูดกันมาทั้งหมดน่ะ เป็นคุณธรรม ๒ หมวดนะ คุณธรรมหมวดหนึ่งเป็นของลูกจ้าง อีกหมวดหนึ่งเป็นของนายจ้าง

ธรรมะสำหรับลูกจ้าง

๑. เต็มใจทำ คือมี **ฉันทะ** ความพอใจที่จะทำงานนั้นๆ

๒. แข็งใจทำ คือมี **วิริยะ** ความพากเพียรที่จะทำงานนั้นๆ

๓. ตั้งใจทำ คือมี **จิตตะ** ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ที่จะทำงานนั้นๆ ไม่วางธุระ

๔. เข้าใจทำหรือฉลาดทำ คือมี **วิมังสา** ความหมั่นตริตรองพิจารณาหาเหตุผลในการทำงานนั้นๆ

คุณธรรมทั้ง ๔ ข้อนี้ รวมอยู่ในธรรมะหมวดที่ชื่อว่า **อิทธิบาท ๔** เครื่องให้สำเร็จความประสงค์ ๔ อย่างนั่นเอง

ธรรมะสำหรับนายจ้าง

นายจ้างชนิดที่

๑. *ให้เงินให้งาน เมื่อลูกจ้างเต็มใจทำงาน* คือมี **เมตตา** ความรับใคร่เอ็นดู ปรารถนาจะให้ลูกจ้างเป็นสุข

๒. ให้สวัสดิการเพียบ เมื่อลูกจ้าง*เจ็บไข้ได้ป่วย* คือมี

กรุณา ความสงสารคิดจะช่วยให้ลูกจ้างพ้นทุกข์

๓. ให้โอกาสฝึกงาน ฝึกฝีมือให้ยิ่งๆ ขึ้นหากลูกจ้างมีความสามารถพอ ก็คือมี **มุทิตา** ความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

๔. ให้ความยุติธรรม เลื่อนตำแหน่งเลื่อนขั้นให้ลูกจ้าง คือมี **อุเบกขา** ความเที่ยงธรรม ความวางตัวเป็นกลาง

คุณธรรมทั้ง ๔ ข้อนี้ รวมอยู่ในธรรมะหมวดที่ชื่อว่า **พรหมวิหาร ๔** *"คุณเครื่องอยู่ของท่านผู้ใหญ่ ๔ ประการ"* นั่นอย่างไรล่ะ

ทั้งลูกจ้างและนายจ้าง หากต่างคนต่างก็มีคุณธรรมของตนๆ อย่างนี้ ถ้าเป็นนายจ้างก็จะเป็นนายจ้างชนิดที่ลูกจ้างกราบเท้าได้เต็มที่เหมือนอย่างกับเป็นพ่อเป็นแม่เลยทีเดียว ทำนองเดียวกัน หากเป็นลูกจ้าง ก็จะเป็นลูกจ้างชนิดที่นายจ้างทั้งรักทั้งเมตตา ไม่ต่าง

กับลูกของตัวเลย ทั้งยังยินดีจะสนับสนุนทุกอย่างด้วย อันนี้ขอฝากพวกเราเอาไว้เวลาเรียนธรรมะแล้วขอให้นำมาใช้ให้เป็น มองให้ทะลุนะ

ทีนี้อย่างไรก็ตาม ที่กล่าวมาแล้วเป็นการว่าโดยหลักการเอาจริงๆ จังๆ เข้า ทั้งลูกจ้างนายจ้างประเภทนี้ก็หาไม่ได้ง่ายนัก ลูกจ้างประเภทนั้นถ้าหาง่าย นายจ้างคงต้องเตรียมลูกสาวไว้เป็นโหลนะแล้วขณะเดียวกัน นายจ้างประเภทนี้ถ้าหาง่าย กรรมกรก็คงไม่ต้องมาเดินขบวนกันหรอกนะ แล้วอะไรล่ะที่ทำให้ทั้งนายจ้างลูกจ้างสองประเภทนี้หายาก คำตอบโดยทั่วๆ ไปก็คือ ลูกจ้างมักจะพลาดในการดำเนินชีวิตนะ

สิ่งที่ลูกจ้างมักจะพลาด

ลูกจ้างส่วนใหญ่ซึ่งมักมีความจนเป็นพื้นฐานอยู่แล้วก็ยังมักจะ

๑. **จมอยู่ในอบายมุข** ทุกคนในโลกอยากจะรวย อยากจะมีฐานะมั่นคงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าตัวเขาเป็นคนขาดสติปัญญาก็อยากรวยทางลัด วิธีรวยทางลัดทำอย่างไร ก็ลงทุนให้น้อยที่สุด แล้วหวังจะเป็นเศรษฐีเงินล้านภายในไม่กี่ชั่วโมง ทำอย่างไรล่ะก็เล่นการพนันใช่ไหม จะใต้ดินบนดินอะไรก็ไม่รู้ละ ลองคิดจะรวยทางลัดด้วยวิธีนี้แล้วละนะจนทั้งชาติละ ไม่มีโอกาสเงยหน้าอ้าปากหรอก

บางคนอาจจะจมอยู่ในขวดเหล้า อาจจะจมอยู่ในวงไพ่ อาจจะจมอยู่ในบาร์ในคลับ ในเรื่องของความเจ้าชู้ของแก รวมทั้งอาจจะเป็นคนเกียจคร้านเข้าไปด้วยอีก จนแล้วยังไม่พอ ยังเกียจคร้านเข้าไปอีกแล้วเมื่อไรจะเงยหน้าขึ้นมาได้ล่ะ

๒. **เป็นคนเคราะห์ร้าย** ซึ่งก็ฟ้องว่าชาติที่แล้วนะ คง

จะแสบเขี้ยวลากดินมานั่นละ เป็นอย่างไรล่ะ ก็ไปเจอนายจ้างประเภทเอาเปรียบเข้าไปอีก ตัวเองก็ปัญญาไม่ค่อยจะมี แล้วก็เลยไปจมอบายมุข

๓. **ชอบคบคนพาล** คนพาลประเภทที่ลูกจ้างมักชอบคบน่ะไม่ใช่พาลธรรมดานะ เป็นพาลประเภทหัวหมอเสียด้วย ประเภทชอบปลุกระดมน่ะ บอกว่า "เฮ้ย...ถ้าเรารวมกันเป็นปึกเป็นแผ่นซะอย่างนายจ้างจะมีน้ำยาอะไร รวมหัวกันสไตรค์ พักเดียวนายจ้างก็ต้องยอมเรา" เอาแล้วซิ แทนที่จะรวมหัวกันทำงานให้มากๆ กลับรวมหัวกันเดินขบวนรวมหัวกันสไตรค์ ถ้าอย่างนี้จะยิ่งจนหนักเข้าไปอีกน่ะซิ คบคนพาลเข้าก็เลยไปกันใหญ่

ลูกจ้างที่จมอยู่ในอบายมุข แถมเคราะห์หามยามร้าย มาเจอนายจ้างชนิดชอบเอาเปรียบ แล้วตัวเองก็ไม่ได้พยายามขวนขวายที่จะคบคนดี กลับไปมั่วสุมคบคนพาลคนแสบๆ เข้าไปอีก ชาตินี้ทั้งชาติเอาดีไม่ได้เลยนะ

หนทางที่คนจนจะเงยหน้าอ้าปากได้

๑. ตรงกันข้ามกับข้างต้น คือ เลิกอบายมุขเสียให้หมดทุกอย่าง

๒. ไม่เข้าไปคบกับกลุ่มคนพาล หมั่นไปฟังเทศน์ฟังธรรมจากหลวงพ่อหลวงปู่หลวงตาต่างๆ ที่มีสติปัญญาสามารถชี้แจงแสดงธรรมได้น่ะ ในประเทศไทยเรามีอยู่ไม่น้อย ขยันไปหาท่านเหล่านี้อย่างไรเสียก็ยังมีหนทางที่จะฉลาดขึ้น มีหนทางที่จะเจริญก้าวหน้าขึ้นลองได้คบบัณฑิตซะแล้ว ได้คบคนดีได้บูชายกย่องคนดีซะแล้ว เดี๋ยวก็มีทางก้าวหน้ามีความเจริญได้เอง

๓. ที่สำคัญที่สุดเลย อย่าลืมนะว่าที่ต้องเป็นลูกจ้างเขาน่ะเพราะชาติที่แล้วขี้เกียจทำทานนะ ชาติตนี้ตั้งใจทำทานอย่าให้ขาด **"เช้าใดยังไม่ได้ให้ทาน เช้านั้นอย่าเพิ่งกินข้าว"** ท่องเอาไว้ นั่นแหละจะแก้จนละ

๔. เพาะนิสัยขยันให้มีขึ้นในตัว ตั้งใจไว้ว่า ต่อแต่นี้ไปจะขยันหมั่นเพียรตั้งหน้าทำมาหากินให้เต็มที่

๕. การที่จะไปเรียกร้องอะไรจากนายจ้างเขาจนเกินเหตุอย่าไปทำ จริงอยู่เขาอาจจะให้ เพราะเกรงว่าถ้าไม่ให้กิจการของเขาอาจจะทรุดทันที แต่นั่นแหละ การได้มาโดยที่เขาไม่เต็มใจให้ มันก็ไม่ใช่สิ่งที่ชอบธรรมนัก ได้มาแล้วก็เป็นเสนียดต่อตัวเอง นั่นอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเงินทองที่ได้มาเหล่านั้น แม้เอาไปทำบุญทำทานก็จะได้บุญไม่ค่อยเต็มที่ ซึ่งความจริงก็ไม่น่าจะได้บุญหรอกนะ

เพราะฉะนั้น ก็ขอฝากเอาไว้ สำหรับท่านที่ยังเป็นลูกจ้างเขาอยู่นั่นนะ ขอให้ไปดูไปทำให้ดีก็แล้วกัน แต่ว่าแน่นอนละ ถ้าไปเจอนายจ้างชนิดเอาเปรียบกันเกินไปจนกระทั่งยอมไม่ได้ นั่นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ไปพิจารณากันให้ดี ค่อยๆ พิจารณากันไป แต่อย่างไรก็ตามนายจ้างชนิดชอบเอาเปรียบนี้นับวันก็คงจะหายากแล้วนะ คนสมัยนี้การศึกษาก็ดีกันขึ้นมาแล้ว ทั้งนายจ้างทั้งพวกเราที่เป็นลูกจ้างด้วยเกาะกันเป็นปึกเป็นแผ่นให้ดี แต่ว่าไม่ใช่ไปเดินขบวนชวนกันเข้าวัดฟังธรรมะจะได้ไม่ไปจมอบายมุขอยู่ จะได้ฉลาดในทางธรรมเพิ่มขึ้นโทรทัศน์ก็อย่าไปดูให้ดึกนัก มีแต่ละครมีแต่เรื่องเพลินๆ ไม่เข้าท่า หาตำรับตำรามาอ่านเพิ่มพูนความรู้ของเราไป แล้วก่อนนอนก็นั่งสมาธิทำใจให้ใสไปทุกคืนๆ เอาคืนละหนึ่งเมื่อยก็พอ ไม่ใช่คืนละหนึ่งง่วงนะมือใหม่อาจจะนั่งได้ครึ่งชั่วโมง แต่พอนานๆ ไปเดี๋ยวก็ได้ชั่วโมงสองชั่วโมงเองแหละทำของเราไปอย่างนี้เอาบุญมาต่อบุญ เดี๋ยวทั้งเนื้อทั้งตัวก็เป็นบุญไปหมดแล้วเราจะไม่มีคำว่าตกต่ำ ไม่ตกต่ำไปกว่านี้หรอกมีแต่ดีกว่านี้นะ นี่ก็ขอฝากไว้สำหรับท่านที่เป็นลูกกจ้างนะ

แง่คิดสำหรับนายจ้าง

สำหรับท่านที่เป็นนายจ้างมีฐานะร่ำรวยในชาตินี้น่ะก็อย่ามัวเพลิดเพลินอยู่ พยายามประคับประคองให้ดี อย่าให้พลาดพลั้งกลายเป็นคนยากคนจนไปเสีย สิ่งที่ต้องปฏิบัติคือ

๑. ควรจะต้องรู้ตัวไว้ว่า ที่เรามาเป็นนายจ้างเขาได้นี่ มีเงินมีทองมีฐานะขนาดนี้ก็เพราะว่า ภพชาติที่แล้วทำทานมาดี เพราะฉะนั้นแทนที่จะมาเสียเวลาเอาเปรียบใคร ไม่เอาละ จะจ้างจะทำงานกับใครก็ให้ค่าจ้างเขาให้พอสม ถึงคราวก็ทำบุญทำทานกันไปให้เต็มที่

เรามีโอกาสรวยแล้วก็ควรจะเอาบุญมาต่อบุญ เอาทรัพย์มาเปลี่ยนเป็นบุญข้ามภพข้ามชาติ แล้วบุญก็จะได้เปลี่ยนไปเป็นทรัพย์ในชาติต่อๆ ไปไม่รู้จบ เราก็จะมีเสบียงข้ามไปพระนิพพานแบบสบายๆ แล้วการที่จะทำอย่างนี้ได้ก็ขอฝากเอาไว้ว่า ต้องหมั่นนึกถึงความตายบ่อยๆ นึกว่าตายแล้วก็ขนสมบัติติดตัวไปไม่ได้ แล้วก็นึกถึงพุทธพจน์ที่หลวงพ่อพูดเมื่อตอนต้นว่า เมื่อเวลาไฟไหม้บ้าน ของที่นำออกไปจากเรือนได้ของนั้นน่ะจะมีประโยชน์ต่อไปภายหน้า ส่วนที่เหลือก็จะไหม้เป็นเถ้าถ่านไปเสียหมด ไม่เกิดประโยชน์อะไร

กล่าวให้ชัดก็คือ ในขณะที่เราถูกเผาด้วยไฟคือความแก่ ความเจ็บ ความตาย อะไรนำออกไปได้ด้วยการให้ทาน ก็ให้รีบทำ ทรัพย์สมบัติหยาบที่ให้ทานไปนั้น จะเป็นทรัพย์สมบัติละเอียดที่ติดใจเราไปในอนาคต จะเป็นชาตินี้หรือหน้าก็ตามที สมบัติละเอียดนั้นก็จะก่อให้เกิดเป็นสมบัติหยาบกลับมาให้ได้ใช้สอยต่อไปอีก

เพราะฉะนั้น ทรัพย์สิ่งของที่มีอยู่น่ะ ที่จะต้องเก็บเอาไว้กินก็ต้องเก็บ ที่จะเก็บไว้ลงทุนก็ต้องเก็บ ที่จะเอาไว้ให้ลูกหลานทำทุนบ้างก็เก็บก็เอาไว้ละ แต่ว่าที่จะต้องแบ่งทำทานก็ต้องแบ่งไป เอาออกไปนอกกองไฟซะก่อนเชียว เกิดข้ามชาติมาจะได้รวยข้ามชาติว่าอย่างนั้นเถอะนะ อันนี้ขอฝากเอาไว้

๒. ควรจะได้นึกว่า การเอาบุญต่อบุญด้วยการให้ทานนั้นยังไม่พอ ยังมีบุญที่ยิ่งไปกว่านั้น คือการรักษาศีล การเจริญภาวนารีบทำซะ เพราะว่าโดยทั่วไปแล้วนี่นะ ถ้าใครเกิดมาจนซะแล้วนะ โอกาสจะรักษาศีลน่ะยากมาก เคยไปถามชาวประมงว่า ไอ้หนู...ไม่รู้หรือว่าการจับปลาที่ตะลอนๆ อยู่กลางทะเลน่ะมันบาป รู้ครับ แล้ว

ทำไมไม่เลิก ก็ผมไม่รู้จะไปทำอะไรกินนี่ครับ เพราะผมตั้งแต่เกิดมาพอรู้ความก็ออกจับปลามานี่ หนังสือผมก็เรียนไม่จบ ป.๔ ไม่รู้จะไปทำอะไร ก็เลยต้องจับปลาไปทั้งชาตินั่นแหละ อืม...พอได้จนแล้วน่ะ จะรักษาศีลยังยากเลย นี่ก็ขอฝากไว้

พวกเราที่มานั่งอยู่นี่ จริงๆ แล้วถือว่าไม่จนแล้วนะ เอาเถอะแม้จะไม่ได้มีมากขนาดเป็นเศรษฐี แต่เราก็มีพอกินพอใช้ พออยู่สบายตามอัตภาพของแต่ละคนนะ ไม่ต้องไปแบมือขอใครรับประทานนะ เมื่อเรามีฐานะอย่างนี้พอที่จะรักษาศีลได้แล้ว ก็รีบรักษาซะให้บริสุทธิ์เชียวถ้าไม่อย่างนั้นแล้วจะไม่คุ้มกับที่สร้างบุญข้ามชาติมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะนี้บ้านเมืองยังสงบสุขอยู่พอสมควรเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ บ้านเมืองไทยเรายังไม่ถึงกับรบราฆ่าฟันกันมากมายอะไรนัก รีบๆ รักษาศีลซะ อาศัยบุญอันนี้ บุญที่เราช่วยกันรักษาศีลจะทำให้บ้านเมืองเย็น เมื่อภายในสงบสุขร่มเย็นแล้ว ศัตรูภายนอกจะไม่กล้ารุกราน เราก็จะมีโอกาสสร้างบุญได้ต่อบุญเพิ่มขึ้นอีก แต่ถ้าเราไม่ช่วยกันรักษาศีลภายในบ้านเมืองของเราเกิดวุ่นวายขึ้นมาละก็ ศัตรูภายนอกอาจจะรุกรานเข้ามาได้ แล้วถึงตอนนั้นเราก็จะหมดโอกาสที่จะรักษาศีลกันละทีนี้ นั่นเรื่องหนึ่ง

ขอให้ระลึกกันเสมอๆ ว่า คนที่ยากจนเอามากๆ นอกจากจะรักษาศีลไม่ได้แล้ว แม้แต่จะมานั่งฟังเทศน์นั่งสมาธิอย่างนี้ ก็ไม่มีสิทธิ์มาหรอกนะ เช้าขึ้นมาก็ต้องขวนขวายหาค่าข้าวให้ลูกกินตัวเป็นเกลียวละนะแม้ที่สุดแม่จะนั่งหลับตา ลูกก็จะมาเปิดตาเลย แม่ลืมตาเถอะ เสร็จเลยนั่งไม่ลงหรอกนะ ตอนนี้ยังไม่ถึงภาวะขนาดนั้น รีบนั่งหลับตาทำภาวนาให้ใจใสๆ ซะ แล้วเราจะได้ไม่พลาดไปทำเรื่องไม่เข้า

ท่าเข้าทาง บาปจะได้ไม่เกิด เมื่อบาปไม่มี จะหยิบจะทำอะไรสำเร็จหมด เจริญหมดนะแล้วถ้าขี้เกียจทำทานเมื่อไร ก็ให้เหลียวไปดูลูกจ้างของเรา คนรับใช้ในบ้านของเรา เออ...นี่แหละถ้าเราขี้เกียจทำทานชาตินี้ ชาติต่อไปก็ต้องไปเป็นคนรับใช้เขาอย่างนี้ละ พอคิดได้อย่างนี้แล้วจะสะดุ้งนะ แล้วจะมีกำลังใจให้ทาน

หรือถ้ายิ่งเคยเอาเปรียบลูกจ้างเอาไว้ตั้งเยอะแยะละก็ คิดกลับซะใหม่ว่า นี่ถ้าไม่ทำทานเราก็ต้องไปเป็นลูกจ้างเขา พอไปเป็นลูกจ้างเขาแล้ว เราต้องไปโดนโกงอีก ถ้ามันจะยิ่งหนักเข้าไปอีกนะเนี่ย คิดอย่างนี้จะได้เลิกเอาเปรียบลูกจ้างนะ หัดจับแง่คิดในแง่มุมที่ถูกอย่างนี้แล้วจะรอดตัว จำธรรมะสองหมวด ของลูกจ้าง คือ **อิทธิบาท ๔** และของนายจ้างคือ **พรหมวิหาร ๔** นี่ไว้ให้ดีนะ พยายามปฏิบัติให้ได้ แล้วถ้าทำได้นะ การมาเกิดในชาตินี้ของเรา ก็เกิดมาเพื่อเตรียมไปรวยข้างหน้า ถ้าชาตินี้รวยอยู่แล้วก็กลายเป็นรวยข้ามชาติ ถ้าชาตินี้จนก็จนแค่ชาตินี้เตรียมไปรวยชาติหน้านะ ถ้าได้ทำอย่างนี้ละก็ เกิดมาชาตินี้ไม่เสียแรงเกิดเลย

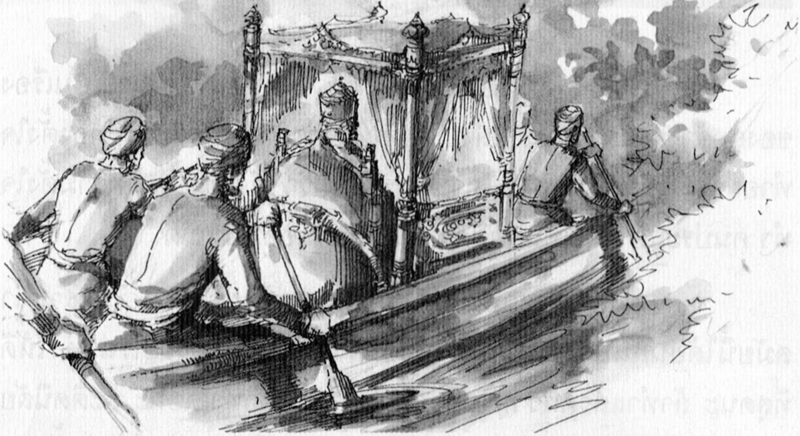
เรื่องมหาดเล็กช่างสังเกต

หลวงพ่อมีเรื่องจะเล่าให้ฟัง ๒ เรื่อง เรื่องแรกเป็นเรื่องของลูกจ้างหรือลูกน้องช่างสังเกต คือไม่ว่าจะทำอะไรละก็จะต้องตั้งใจทำอย่างดี คนที่ตั้งใจทำนี่ ภาษาพระเรียกว่า **จิตตะ** คือมีความตั้งใจทำ คนประเภทนี้จะเป็นคนมีความละเอียดลออ ประณีต

ตั้งแต่โบราณมาแล้ว มีคำสอนลูกอยู่คำหนึ่ง ไม่ทราบว่าสมัยนี้ได้ยินกันบ้างไหม โบราณสอนว่า ลูกเอ๊ย...ทำอะไรน่ะทำให้ดีที่สุดนะ ถ้าทำแล้วคิดว่าทำอย่างขอไปทีละก็อย่าทำเลยนะ จะติดนิสัยสะเพร่า ติดนิสัยมักง่าย ชาตินี้ก็จะแหวกๆ ทำไปแค่พอได้เท่านั้นหาความเจริญไม่ได้ ทำไมไม่เจริญ เพราะคนพวกนี้จะขาดความสังเกต อยู่ทางโลกก็จะเจริญยาก จะเป็นลูกจ้างใครลูกน้องใครก็เอาดีไม่ได้หรอก ยิ่งมาบวชอยู่ทางธรรมก็ยิ่งแย่ใหญ่ ศึกษาธรรมะก็จะศึกษาแค่พอท่องได้พอเข้าใจได้ แต่ว่าไม่เอาไปปฏิบัติหรอก มีธรรมะเอาไว้คุยกัน เอาดีไม่ได้อีกเช่นกัน เพราะฉะนั้น ปู่ย่าตายายจึงได้สอนลูกหลานว่า ทำอะไรละก็ต้องทำให้ดี ถ้าทำไม่ดีก็เสียเวลาทำ หลวงพ่อได้ยินมาตั้งแต่เล็กๆ แล้ว

เพียงท่านพูดสั้นๆ ว่าทำให้ดี ก็รวมความหมายเอาไว้เยอะทั้งให้ตั้งใจทำด้วย ตั้งใจสังเกตด้วย แล้วก็ทำด้วยความระมัดระวังด้วย เอ้อ...มันก็รวมเข้าไปหมดละ

จากคำสอนนี้ ถ้าลูกเชื่อพ่อแม่กันมาตั้งแต่เล็ก โดยจะทำอะไรแล้วต้องตั้งใจทำละก็ คนๆ นี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปข้างหน้า

จะเป็นคนช่างสังเกตทุกคนนะ แล้วก็จะเป็นคนมีฝีมือทุกคน แต่ถ้าใครทำอะไรแล้วไม่ตั้งใจทำให้ดีที่สุดละก็ เมื่อโตขึ้นก็จะเป็นคนมักง่ายไม่ได้ความหรอกนะ

ก็มีเรื่องเล่าระหว่างทางเสด็จประพาสทางชลมารค คือเสด็จทางเรือของกษัตริย์สมัยโบราณพระองค์หนึ่ง จะถือเป็นเรื่องระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างก็ได้ แต่นายจ้างนั้นไม่ใช่เศรษฐีไม่ใช่นักธุรกิจแต่เป็นกษัตริย์นะ เราเลยไม่เรียกว่านายจ้าง

เรื่องมีอยู่ว่า คราวหนึ่ง กษัตริย์พระองค์นั้นเสด็จประพาสทางน้ำ สมัยนั้นเครื่องยนต์ยังไม่มี เรือพระที่นั่งก็ใหญ่ต้องใช้ฝีพายจำนวนมาก เมื่อพายนานเข้า ฝีพายแต่ละคนก็เหนื่อย และเพราะพายไปแล้วเหนื่อยนี่เองเรื่องจึงเกิดขึ้นมา

ตอนเช้าขณะยังไม่เหนื่อย พวกฝีพายทั้งหลายก็ไม่ว่า

กระไรแต่พอสายเข้าก็เริ่มเหนื่อย พอเริ่มเหนื่อยก็เริ่มหงุดหงิด จำเอาไว้เถอะคนเราพอเริ่มเหนื่อยจะเริ่มหงุดหงิด แล้วก็แปลก เวลาเหนื่อยๆ นี่อย่าว่าแต่คนอื่นเลย เราเองนี่แหละถ้าเหนื่อยละก็ หากมีใครอยู่แถวๆ นั้นแล้วไม่มาช่วยเรา รู้สึกว่ามันจะขวางหูขวางตาไปเชียวละ เมียอยู่แถวนั้นไม่มาช่วย เราก็ชักจะเคือง ผัวอยู่แถวนั้นไม่มาช่วย เราก็ชักจะเคือง ลูกเต้าอยู่แถวๆ นั้นไม่มาช่วย เราเป็นเคืองเชียวละ ชักจะคิดว่า แหม...ช่างไม่มาดู ไม่มาสนใจเลยนะว่า เรากำลังทำอะไรอยู่ เกิดความรู้สึกว่าเรานั้นเหนื่อยที่สุดลำบากที่สุดในโลกเลย ทุกคนนะพอเหนื่อยขึ้นมาจะมีความรู้สึกว่า เราน่ะเหนื่อยที่สุดลำบากที่สุดในโลกเลย เพราะฉะนั้นถ้าใครไม่เข้าไปช่วยละ เจ้าคนนั้นน่ะไม่ดีละนี่...ความรู้สึกจะเป็นอย่างนั้นแต่ว่าถ้าหายเหนื่อยแล้วก็ไม่มีอะไร ถ้าตอนนั้นเวลานั้นไม่ได้เชียว อารมณ์มันไม่ค่อยจะดี เวลากับอารมณ์นี่เป็นเครื่องบ่งชี้ชะตาคนได้เหมือนกันนะ

ทีนี้ตั้งแต่ลงเรือมาตอนเช้าน่ะ พระราชาก็ทรงมีเรื่องตรัส มีเรื่องซักถามเจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่ซึ่งเพิ่งมาอยู่ไม่นานหรอก ยังหนุ่มอยู่อายุก็น้อยกว่าพวกฝ่ายทั้งหลายแหล่ แต่ว่าตั้งแต่เจ้ามหาดเล็กคนนี้มาอยู่แล้ว พระราชาท่านให้ความไว้เนื้อเชื่อใจ มีอะไรก็เรียกมาใช้เรียกมาซักเรียกมาถาม มอบความไว้วางใจให้ เรื่องประสาลูกจ้างปากเสียจึงเกิดขึ้น ก็ทำนองว่า เจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่นี้มันลิ้นกระดาษทรายน้ำลายแชล็ค เลียหน้าแข้งพระราชาซะขนร่วงหมดเลย ก็จะมีเรื่องทำนองนี้ให้ได้ยินอยู่บ่อยๆ พระราชาก็ทรงหนักแน่น ไม่เอาเป็นอารมณ์ด้วยได้ยินแล้วก็แล้วไป ไอ้เสียงค่อนขอดเจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่น่ะ เพราะพระองค์รู้จักธรรมชาติของคนอยู่ว่า ถ้าใครได้ดิบได้ดีก็จะมีคนอิจฉาแหละอย่าว่าแต่ระดับคนเลยนะ เป็นพระบางทีก็อิจฉา

เหมือนกัน ก็ธรรมดาไม่ว่ากัน แต่ว่าวันนั้นเหตุมันเกิดต่อหน้าพระราชา พระองค์จะไม่ฟังก็ไม่ได้ เสียงมันลอยข้ามไปข้ามมาเลยต้องหาทางแก้ไข

อันที่จริงเรื่องก็แต่เพียงว่า เจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่นี้ก็มีหน้าที่จะต้องมาเป็นฝีพายด้วยกันเหมือนกับคนอื่นนั่นแหละ แต่เนื่องจากพระราชาทรงเรียกไปคุยด้วยก็เลยไม่ต้องพาย ทรงซักเรื่องโน้นถามเรื่องนี้เจ้ามหาดเล็กนี่ก็ตอบได้คล่องแคล่ว ยิ่งตอบได้คล่องแคล่ว ก็ยิ่งซักยิ่งถามมากขึ้นไปอีก เลยกลายเป็นว่าทั้งเรือน่ะมีคนพูดอยู่เพียง ๒ คน คือ พระราชากับเจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่นั่น นอกนั้นมีเสียงเหมือนกันเสียงหอบน่ะ พายเหนื่อยเข้าก็หอบแฮกๆ นานๆ เข้าก็มีเสียงลอยตามลมมาทีหนึ่งว่า แหม...ช่างเจรจาจริงนะ ไอ้เจ้านี่ปากดีอยู่บ้านคงซ้อมเลียถ้วยเลียชามมาเยอะ ก็แล้วแต่เขาจะสรรมาว่าแหละนะ พระราชาก็ทรงรู้ทัน แต่พระองค์ก็ยังเฉย มันจะกระแนะกระแหนเจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่มาสักเท่าไรๆ พระองค์ก็ทรงเฉย ไม่ทรงตอบโต้อะไร เจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่ก็ไม่สบายใจ เพราะนั่นก็รุ่นพี่ของเขาทั้งนั้นน่ะ นี่เดี๋ยวถ้าอยู่ลำพังๆ ไม่ได้อยู่ต่อหน้าพระราชานี่จะโดนอัดหรือเปล่าก็ไม่รู้ฝีพายตั้งเป็นสิบๆ หากมารุมอัดก็แย่เหมือนกันใจตุ๊บๆ ต้อมๆ อยากจะไปช่วยพรรคพวกเหมือนกันแหละ แต่ว่าพระราชาก็ยังไม่ทรงให้ไปน่ะ ยังทรงซักเรื่องโน้นถามเรื่องนี้อยู่ก็ไปไม่ได้ ปากก็ตอบเรื่องที่พระราชาซักถามมา แต่ในใจก็แหม...อยากจะไปช่วยเขาพายเรือบ้างไม่อย่างนั้นเดี๋ยวขึ้นบกจะโดนอัด

พระราชาทรงรู้ทันแต่พระองค์ก็ทรงทำเฉยซะ ยิ่งนำเรื่องโน้นเรื่องนี้มาซักต่อไปอีก เอาละซิเจ้ามหาดเล็กตกที่นั่งลำบาก แต่ว่าวันนี้เนื่องจากนั่งเรือกันมาตลอดทางแล้ว พระราชาได้ยินเสียงของ

พวกฝีพายมันแซวเจ้ามหาดเล็กอยู่ตลอดเวลาเลย ก็ทรงคิดว่า เอาละ วันนี้จะต้องแก้เสียทีละ จะชี้ให้ดูว่า เจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่นี่ดีอย่างไร มีคุณสมบัติหรือคุณธรรมดีอย่างไร พระองค์จึงไม่ทรงให้พาย แต่ให้มานั่งคุยด้วย เอามานั่งซักนั่งถาม ส่วนเจ้าพวกฝีพายน่ะไม่ได้เรื่องไม่ได้ราวอย่างไร พระองค์จึงไม่ทรงใช้งานอื่นนอกจากพายเรือ

พอขึ้นบก พระองค์ก็หาทางที่จะทำให้เจ้าฝีพายทั้งหมดรู้ตัวโดยเฉพาะเจ้าหัวหน้าฝีพายปากกล้านั่นแหละ ขณะที่ไปพักที่ศาลาริมน้ำแห่งหนึ่ง พระราชาทรงได้ยินเสียงลูกสุนัขมันร้องอยู่ใต้ถุนศาลา พระองค์ก็ใช้เจ้ามหาดเล็กที่คุยด้วยมาตลอดทางนั้นแหละ ให้ไปทำงานที่อื่นซะให้พ้นๆ ไป แล้วเรียกเจ้าฝีพายทั้งหมดน่ะมานั่งรอบๆ พระองค์ โดยเฉพาะเจ้าหัวหน้าฝีพาย พระองค์ทรงเรียกเข้ามาแล้วทรงสั่งว่า "เสียงอะไรมันร้องอยู่ใต้ถุนศาลาก็ไม่รู้ ลองไปดูซิ" เจ้าหัวหน้าฝีพายซึ่งก็เหมาะที่จะเป็นฝีพาย ไม่เหมาะที่จะเป็นมหาดเล็ก หรือเป็นอย่างอื่นหรอก ด้วยความทื่อๆ ของเขาน่ะ ถ้าโบราณก็บอกว่า พ่อแม่สั่งสอนมาไม่ดีเอง ไม่ชอบให้ช่างสังเกตว่าอย่างนั้นเถอะ มุดใต้ถุนศาลาลงไปคลานตุ้บตั้บๆ แล้วก็คลานออกมา ตอบว่า "ลูกสุนัขพะย่ะค่ะ" พระราชาทรงรู้อยู่แล้วละ ได้ยินเสียงก็รู้แล้วว่าเป็นลูกสุนัข แต่ว่าจะแสดงให้เจ้าฝีพายทั้งหมดดูว่า พวกเขาที่ไม่ได้ดิบได้ดีน่ะเพราะอะไร แล้วหนำซ้ำยังมาอิจฉาเด็กหนุ่มนี่ มันจะเป็นบาปเป็นกรรม ด้วยนะ แล้วจะไม่ได้ปรับปรุงตัวเองด้วย

พอเจ้าหัวหน้าฝีพายโผล่ขึ้นมาตอบว่า "ลูกสุนัขพะย่ะค่ะ" พระราชาก็ทรงถามว่า มีกี่ตัวหัวหน้าฝีพายก็ตอบว่า "ลืมดูไป ไม่ได้นับหรอก พอรู้ว่าเป็นลูกสุนัขก็ขึ้นมา" เลยต้องคลานกลับลงไปเป็นเที่ยวที่ ๒ ไปนับใหม่อ๋อ...มีอยู่ ๔ ตัว แล้วก็คลานตุ้บตั้บๆ ออกมาตอบว่า "สี่ตัว

พ่ะย่ะค่ะ" พระราชาทรงถามอีกว่า "สีอะไรบ้างล่ะ" ก็ต้องคลานกลับไปใหม่อีกเป็นเที่ยวที่ ๓ ก็ตามธรรมดาสุนัขเวลามันจะคลอดน่ะนะ มันจะเข้าไปอยู่ในมุมอับๆ สักหน่อย มันจะคุ้ยให้เป็นโพรงเพื่อไม่ให้ลมโกรกลูกของมัน ถ้าลมโกรกหรือฝนสาด เดี๋ยวลูกของมันจะตายซะ

เมื่อเป็นอย่างนี้เข้าจึงทำให้มองเห็นไม่ค่อยชัด นอกจากจะเข้าไปใกล้จริงๆ อุตส่าห์นับได้แล้วว่า ๔ ตัว พระราชาถามว่า สีอะไรอีก ก็เลยต้องคลานลงไปเป็นครั้งที่ ๓ จึงเห็นว่ามีทั้งสีดำๆ มีทั้งด่างๆ ด้วยออกขาวๆ ก็มี คลานกลับมารายงานพระราชาว่า "สีดำ ๒ ตัว พ่ะย่ะค่ะ สีขาวตัวหนึ่ง ด่างอีกตัวหนึ่ง" พระราชาก็ทรงถามอีกว่า เป็นตัวผู้หรือตัวเมียล่ะ ตอบไม่ได้ก็ต้องคลานกลับเข้าไปใหม่ ตุ้บตั้บๆ ลงไปกว่าจะได้เรื่องได้ราวก็ต้องคลานซะหลายเที่ยว ดีว่าแม่สุนัขมันไม่อยู่นะ ถ้ามันอยู่มันคงกัดเอาอีก

เจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่ที่พระองค์ทรงใช้ออกไปกลับมาพอดี พระองค์ก็ทรงสั่งเลยว่าให้ช่วยไปดูทีซิ เมื่อตะกี้ได้ยินเสียงอะไรมันร้องก็ไม่รู้อยู่ใต้ถุนศาลานี่ เจ้ามหาดเล็กนั้นไปทำงานที่อื่นเพิ่งกลับมาไม่รู้เรื่องรู้ราวด้วย พอพระราชาทรงใช้ก็มุดใต้ถุนลงไปดู ไปดูเสร็จก็คลานกลับขึ้นมา ก็คลานท่าเดียวกันกับเจ้าหัวหน้าฝีพายนั่นแหละ แต่ต่างกันตรงนี้นะ **ต่างกันตรงความช่างสังเกต** พระราชาทรงถามทันทีว่า

"เสียงอะไรร้องล่ะ"

"ลูกสุนัขพ่ะย่ะค่ะ"

"มีกี่ตัว"

"สี่ตัว พ่ะย่ะค่ะ"

"อืม...สีอะไรบ้าง"

"สีดำ ๒ ตัว สีขาว ๑ ตัว ด่าง ๑ ตัวพ่ะย่ะค่ะ"

เจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่ตอบโต้ได้หมดทั้งๆ ที่ลงไปเที่ยวเดียวเท่านั้น พระราชาทรงถามต่ออีกว่า

"ตัวผู้กี่ตัว ตัวเมียกี่ตัวล่ะ"

"สีดำตัวเมียทั้งคู่ ส่วนเจ้าตัวสีขาวกับตัวด่างเป็นตัวผู้พ่ะย่ะค่ะ"

แล้วพระองค์ก็ทรงซักถามอีกหลายเรื่อง เจ้ามหาดเล็กก็ตอบได้หมด พระราชาทรงหันมาทางพวกฝีพายตรัสถามว่า เป็นอย่างไรล่ะคลานเสียหลายเที่ยวยังไม่ค่อยจะได้เรื่อง เจ้ามหาดเล็กหน้าใหม่คนนี้อายุน้อยก็จริง แต่ช่างสังเกต ลงไปเที่ยวเดียวก็เก็บรายละเอียดมาหมดคนอย่างนี้ก็ต้องมีไว้คุยปรึกษางาน ส่วนพวกเจ้าน่ะ เลี้ยงเอาไว้พายเรือก็ดีพอแล้ว อย่าเที่ยวปากเปราะกันนักเลย ระวังจะถูกถอดออกหมด

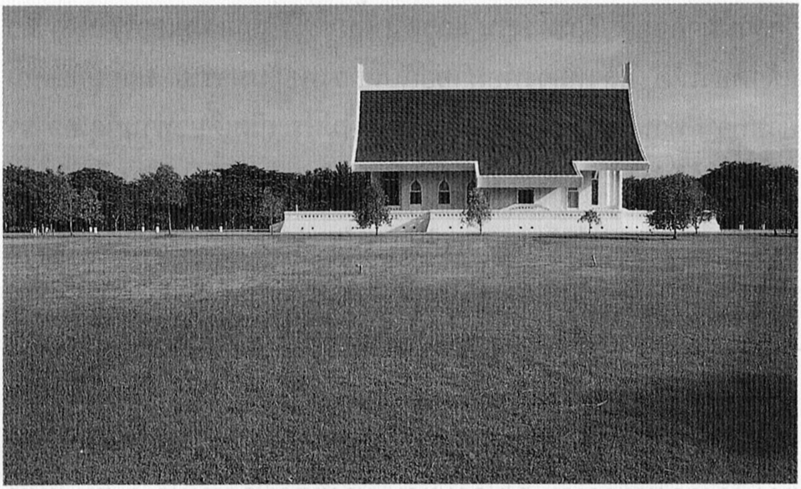
นี่แหละ...ถึงคราวก็ต้องสอนให้ได้คิดกันสักทีหนึ่ง ในหมู่ของลูกจ้างแรงงาน เราก็ยอมรับกันอยู่อย่างหนึ่งว่า ส่วนมากการศึกษา มักจะน้อย เพราะมาจากครอบครัวที่ยากจน ความรู้ก็เลยหย่อนไป

ความรู้ต่างกับความละเอียดรอบคอบ

ขอฝากไว้นิดหนึ่งนะ ความรู้กับความละเอียดรอบคอบไม่เหมือนกันนะ อย่าไปปนกัน บางคนความรู้น้อย แต่ความละเอียดรอบคอบดีเหลือเกิน ถ้าเขาเป็นคนชนิดที่พ่อแม่สั่งสอนมาดี แล้วเขาก็เชื่อพ่อแม่ด้วย สอนด้วยคำว่า ลูกเอ๋ยทำอะไรนะตั้งใจทำให้ดี ไม่ดีแล้วอย่าไปทำ ถ้าใครได้พ่อแม่ประเภทนี้ จ้ำจี้จ้ำไช ถึงแม้ว่าการศึกษาจะน้อย แต่คนประเภทนี้จะมีความช่างสังเกต มีความละเอียดลออแล้วแน่นอน ทั้งฉันทะ คือความ**เต็มใจทำงาน** วิริยะ คือ ความ**แข็งใจทำงาน** จิตตะ คือ ความ**ตั้งใจทำงาน**ของเขาก็จะสูง ส่วนวิมังสาความ**เข้าใจเรื่องของงาน**น่ะ จึงจะขึ้นอยู่กับการศึกษา

แต่ถึงอย่างนั้นก็ตาม ถ้าเขามีโอกาสได้ทำงานและให้เวลาเขาบ้างละก็ คนพวกนี้แม้เดิมพื้นฐานการศึกษาจะน้อย เขาก็จะสามารถตะเกียกตะกายศึกษาเอง ค้นคว้าขึ้นมาเองได้ในภายหลังแล้วก็มีสิทธิ์จะเอาดีได้ด้วย

ตรงกันข้าม เท่าที่หลวงพ่อเห็นอยู่ในยุคปัจจุบันนี้ ผู้ที่จบการศึกษาวุฒิปริญญาตรีบ้าง ปริญญาโทบ้าง พวกนี้แม้คว้าปริญญามาได้ก็จริงอยู่ แต่ว่าไม่เคยถูกพ่อแม่โขกสับมาในเรื่องให้ทำงานให้ดีที่สุดคือเอาแต่เรียน มีอาชีพเรียนหนังสือเริ่มตั้งแต่อนุบาลจนกระทั่งปริญญาโท แม้ถึงด็อกเตอร์แล้ว เรียนอย่างเดียวไม่เคยทำงานเลยพวกนี้จะคิดไม่เป็น ถ้าทำงานก็ต้องทำงานประเภทขายความรู้ จะไม่สามารถขายความคิด ฟังให้ดีนะ คนที่ไม่เคยถูกฝึกให้ทำงานมาตั้งแต่เด็ก ถึงจะจบปริญญามากี่ใบๆ **เขาก็จะขายได้แต่ความรู้ ไม่มีความคิดจะขายนะ** จะยกตัวอย่างให้เห็นชัดก็ได้

หลวงพ่อเอง ถ้าจะว่าไปแล้ว จะว่าโชคดีก็โชคดี จะว่าโชคไม่ดีก็โชคไม่ดี คือตั้งแต่บวชมา ไม่มีโอกาสได้เรียนทางด้านบาลีทางด้านนักธรรม ซึ่งเป็นหลักสูตรของพระ ไม่ค่อยได้มีโอกาสเรียนกับเขา ไม่มีโอกาสเข้าห้องเรียน เนื่องจากมาเป็นมือเป็นเท้าให้หลวงพ่อธัมมชโยกับคุณยายท่านสร้างวัด เรามันรุ่นบุกเบิกนี่นะ เพราะฉะนั้นโอกาสจะมานั่งเรียนนั้นไม่มี มีแต่ว่าทำงานกันเลย ถ้าจะว่าไปอีกที ก็จัดเป็นประเภทพระกรรมกรเหมือนกัน ขุดดิน ฟันหญ้า ปลูกต้นไม้ไล่กันเรื่อยมา โอกาสจะเรียนนักธรรม เรียนบาลีในหลักสูตรของพระที่กำหนดกันเอาไว้อย่างจริงจังแล้ว ไม่มีโอกาสเลย แต่ในขณะที่ทำงานก่อสร้างวัดไปก็สังเกตไป เมื่อเราไม่มีโอกาสจะได้เรียนก็ใช้วิธีสังเกตไปด้วย นั่งสมาธิไปด้วย ส่วนตำรับตำรานั้นอ่านเหมือนกัน ค้นเหมือนกันแต่ว่าค้นนอกเวลาทำงาน กลางคืนก็อ่านหนังสือสัก ๒-๓ ชั่วโมง กลางวันตอนไหนว่างก็ไปอ่านอีกสักเล่มครึ่งเล่มบ้าง อ่านแล้วก็เขียนบ้าง บันทึกบ้าง ก็ทำงานมาอย่างนี้ พอถึงเวลาทำงานก็ทำงาน เพราะ

ว่าส่วนมากอยู่กับการทำงาน แล้วจากพื้นฐานที่โยมแม่ปูเอาไว้ให้ว่า ทำแล้วต้องให้ดี แล้วหลวงพ่อมาอยู่กับหลวงพ่อธัมมาชโย มาอยู่กับคุณยายท่าน ท่านก็ประเภทอย่างนั้น ถ้าทำไม่ประณีตเดี๋ยวท่านก็ดุเอา ว่าเอาเลยได้นิสัยประณีตมา ส่วนการเรียนจริงๆ จังๆ นั้นไม่ค่อยมี

อย่างไรก็ตาม อาศัยการทำงานแล้วถูกบังคับให้ทำอย่างประณีต ทำให้ดี ก็เลยกลายเป็นนักทำงาน นักคิด นักสร้างงานไปในตัวเวลาทำงานถ้าติดเรื่องวิชาการก็ดี เช่นเวลาจะขึ้นเทศน์อย่างนี้แหละ บางทีอ่านแล้วไม่รู้เรื่อง เนื่องจากไม่ได้เรียนบาลี ก็ต้องไปถามพระผู้ใหญ่ พระรุ่นพี่ที่ท่านมีความเชี่ยวชาญทางภาษาบาลี เชี่ยวชาญทางเรื่องของหลักธรรม ก็ไปถามท่าน บางทีติดปัญหาเมื่อ ๕ ทุ่ม เที่ยงคืนตีหนึ่ง อาศัยความที่คุ้นเคยกัน หลวงพ่อยกหูโทรศัพท์ไปทั้งดึกๆ อย่างนั้นแหละ หลวงพี่ช่วยทีเถอะ ศัพท์คำนี้พลิกพจนานุกรมไทย-บาลีแล้วได้ความหมายไม่สมบูรณ์ ไม่ตรงกับที่ต้องการ ท่านก็ลุกขึ้นมาตอบให้ทั้งๆ ที่ดึกดื่นแล้ว ก็ด้วยความที่รักนับถือกัน ท่านอธิบายให้ฟังละเอียดลออว่า ศัพท์คำนั้น ความหมายโดยทั่วไปหมายถึงอย่างนั้นๆ แต่ในบางกรณีซึ่งถ้าเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ละก็ จะมีความหมายอีกอย่างหนึ่งแล้วท่านก็ขยายความให้ฟัง พอได้ยินความหมายอันนั้นก็มองทะลุ ความหมายตรงกับงานที่เราต้องการเลย เอาไปใช้งานได้

มีอยู่วันหนึ่ง หลวงพ่อพอมีเวลาว่างก็ไปสนทนากับท่านถามท่านว่า ท่านนะเรียนมาตั้งเยอะตั้งแยะแล้ว คือท่านเป็นพระรุ่นพี่น่ะท่านบวชมาก่อน แต่อายุของท่านละก็น้อยกว่าหลวงพ่อ ท่านบวชมาตั้งแต่เป็นเณร หลวงพ่อไปพบท่านก็ต้องไปกราบท่าน ตอนนี้ท่านเป็นเจ้าคุณไปแล้ว หลวงพ่อถามท่านว่าทำไมท่านไม่เขียนตำรับตำราหรือว่าแสดงข้อคิดเห็นหรือสร้างงานอะไรออกมา ท่านชี้มาที่หลวงพ่อ

แล้วพูดว่า

“ท่านกับผมน่ะ มันคนละขากัน เหมือนขาซ้ายกับขาขวานะ หรือเหมือนมือกับเท้า คือมีดีกันคนละอย่าง”

หลวงพ่อถามว่าเป็นอย่างไร ท่านก็บอกว่า

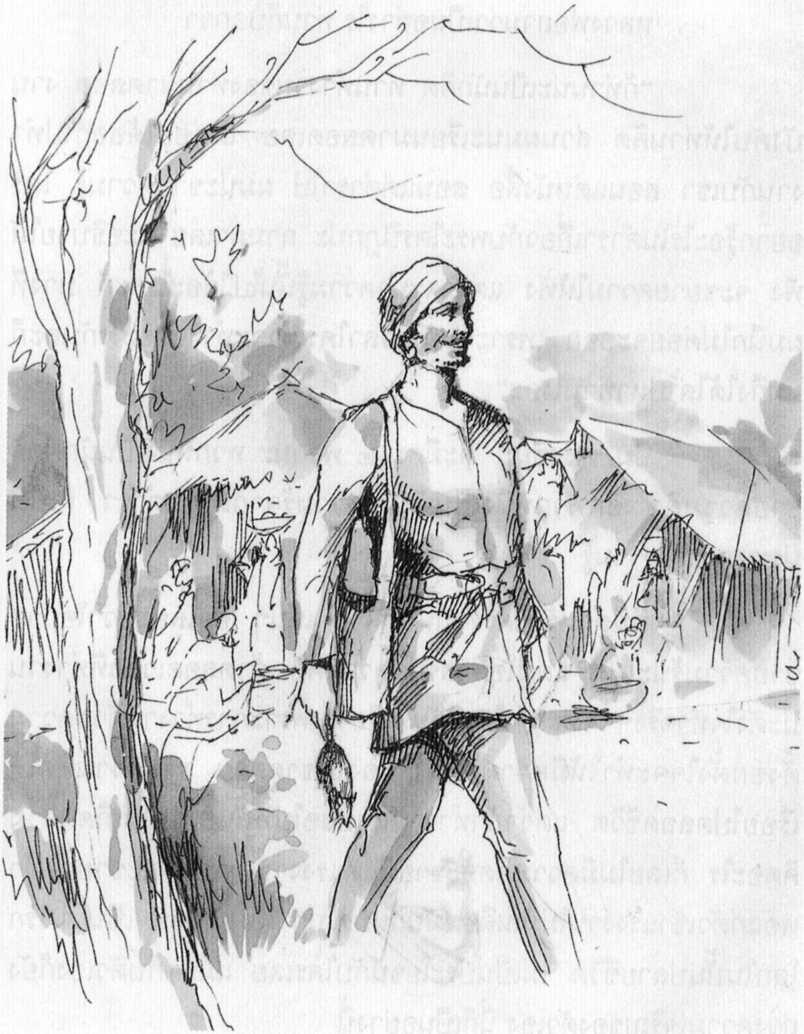
“ก็ท่านน่ะเป็นนักคิด ท่านทำงานของท่านมาตลอด งานบังคับให้ท่านคิด ส่วนผมน่ะเรียนมาตลอดเลย ไม่ค่อยได้ออกไปทำงานกับเขา สอนแต่หนังสือ สอนแต่ตำราไป ผมน่ะขายความรู้ ใครอยากรู้อะไรในตำราเกี่ยวกับพระไตรปิฎกน่ะ ถามมาเลย จะอธิบายให้ฟัง จะขยายความให้ฟัง แต่ว่าจะนำความรู้นั้นไปใช้อะไรละก็ บางทีผมนึกไม่ค่อยจะออก เพราะฉะนั้นเวลาใครเขาจะทำงานอะไรกันละก็ผมถึงได้ไล่ไปหาท่านไงล่ะ”

อืม...จริงซีนะ จะมีคน ๒ พวกนะ พวกหนึ่งเป็นนักคิดก็ขายความคิด อีกพวกหนึ่งเป็นนักหาความรู้จากตำรับตำรา ก็เป็นประเภทขายความรู้

ทีนี้สำหรับใครที่เป็นลูกจ้าง เห็นๆ อยู่เลยละว่าโอกาสขายความรู้น่ะไม่มี แต่มีโอกาสขายความคิด ถ้าตลอดเวลาที่ทำงานน่ะตั้งใจทำจริงๆ จังๆ ทำเอาดีกันทีเดียว เพราะการทำงานด้วยความตั้งอกตั้งใจจะทำให้มีความคิดต่อเนื่องไม่ขาดสาย ขายความคิดได้เรื่อยไปตลอดชีวิต แต่ว่าถ้าทำงานแบบขอไปทีนั้นไม่ก่อให้เกิดความคิดอะไร ก็เลยไม่มีความคิดจะขายมีแต่แรงงานเท่านั้นที่จะขาย แล้วพอแก่ตัวเข้าแรงงานไม่มีเหลือ มันก็หมดไปๆ ผลสุดท้าย เป็นเฒ่ารกโลกในบั้นปลายชีวิต ไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย แม้แต่กับตัวเองก็ยังถ่วงความเจริญของตัวเอง นี่ก็เป็นอย่างนี้

เรื่องจุลลกะเศรษฐี

❦ ๑.๑

เรื่องที่ ๒ นี้เป็นนิทานชาดกจากพระไตรปิฎก สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสเล่าเอาไว้ว่า ในอดีตนานมาแล้ว มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งเป็นลูกจ้างในบ้านของเศรษฐีมาตั้งแต่หัวเท่ากำปั้น เพราะพ่อแม่ก็เป็นลูกจ้างอยู่ในบ้านเศรษฐีนั้นนั่นเอง เด็กหนุ่มคนนี้จึงไม่มีโอกาสเล่าเรียนอะไรมาก แต่เนื่องจากพ่อแม่เป็นคนเข้าใจหลักธรรม เข้าใจอบรมเลี้ยงดู การที่แกต้องมาเป็นลูกจ้างเขานั้นไม่ใช่เป็นเรื่องไม่มีปัญญา ปัญญาน่ะพอมี แต่บุญเก่าในอดีตไม่มี คือไม่เคยทำทานเอาไว้เลย เพราะฉะนั้นถึงมีปัญญาก็ทำอะไรไม่ได้เหมือนกัน นี่เพราะขาดบุญเลยต้องมาเป็นลูกจ้างเขาอยู่ทั้งชาตินะ และเพราะความที่เข้าใจหลักธรรม แม้ไม่มีปัญญาจะส่งให้ลูกเรียนสูงๆ ได้ ก็ยังสามารถฝึกนิสัยที่ดีๆ ให้ลูกได้ เด็กหนุ่มคนนี้จึงได้รับการอบรมสั่งสอนอย่างดี

ก็ตั้งแต่เล็กมาเลยถูกสั่งสอนอย่างที่ว่า ทำอะไรแล้วต้องทำให้ดีที่สุด ไม่ใช่ทำแบบขอผ่านไปที จำตรงนี้ไว้ให้ดี ด้วยเหตุนี้เองจากการเป็นลูกจ้างเขามาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งย่างเข้าสู่วัยรุ่น ทำงานไปก็สังเกตไป ทำอะไรแล้วทุ่มเท ถ้ายังไม่เสร็จจะไม่ยอมเลิก ทำอะไรแล้วจะไม่ยอมให้มีที่ติได้ แล้วตั้งใจทำเหมือนอย่างกับเป็นเจ้าของงานไม่เหมือนเป็นลูกจ้าง จากนิสัยอย่างนี้เองทำให้สามารถถีบตัวเองขึ้นมาเรื่อยๆ เมื่อเล็กๆ ก็วิ่งเล่นกับลูกของลูกจ้างในบ้านเศรษฐีด้วยกัน แต่พอโตขึ้นมาหน่อยไม่เล่นกับลูกของลูกจ้างด้วยกันซะแล้ว ไปเล่นกับลูกของนาย ไประดับโน้นเลย

พอโตขึ้นมาอีกหน่อย แม้กับลูกของนายก็ไม่อยากเล่นด้วยแล้ว โน่นแน่ะ ไปนั่งคุยกับครูของลูกนายน่ะ ไปขนาดนั้นเลย เพราะนิสัยจะทำอะไรแล้วต้องทำให้ดีที่สุด นี่ตรงจุดนี้ พ่อแม่ปลูกฝังเอาไว้สั้นๆ คำๆ นี้เองที่เพาะนิสัยอย่างนี้มา จากลูกของลูกจ้างก็กลาย

เป็นว่า ลูกของลูกจ้างด้วยกันน่ะตามไม่ทัน แม้แต่ลูกของเศรษฐีบ้านนั้นก็ยังตามไม่ค่อยจะทันเลย พอวัยรุ่นขึ้นมา เศรษฐีใช้งานแต่ละครั้งไม่ผิดหวังนะถ้าจะว่าอีกที เศรษฐีคนนั้นตกที่นั่งเหมือนอย่างกับเศรษฐียุคปัจจุบันบางคนเหมือนกัน ชนิดที่ลูกตัวเองไม่ทันลูกจ้างนั่นแหละ

ความที่แววของเด็กหนุ่มคนนี้ฉายออกมาตั้งแต่เล็กแล้ว เมื่อเศรษฐีจะไปไหนก็เลยมักจะพาเด็กหนุ่มคนนี้ไปด้วยเสมอ สมัยก่อนนี้เศรษฐีเขาจะไปไหนเขาก็จะนั่งรถม้าไป วันหนึ่งเศรษฐีพาเจ้าเด็กหนุ่มนี่นั่งรถม้าไปด้วย ไปเห็นหนูตายอยู่ตัวหนึ่งมันตายอยู่กลางถนน เศรษฐีก็ชี้ไปกลางถนนพร้อมกับพูดว่า

"ไอ้หนูเอ้ย หนูที่มันนอนตายอยู่น่ะ ถ้าใครเอาไปละก็จะสามารถตั้งเนื้อตั้งตัวเป็นเศรษฐีได้เชียวนะ"

เด็กหนุ่มนั่นฉุกคิดเลย "เอ๊ะ...จะทำได้อย่างไร แต่คนอย่างเศรษฐีนี่ไม่เคยพูดอะไรพล่อยๆ เลย เราก็รู้ก็เห็นอยู่ แล้ววันนี้เศรษฐีมาบอกว่า หนูตายอยู่บนถนนนี่ใครเอาไปจะสามารถตั้งตัวได้ เศรษฐีจะต้องเห็นช่องทางแน่ เราเป็นเด็กสติปัญญายังตามไม่ทันเศรษฐี"

เด็กหนุ่มคิดว่าเศรษฐีจะต้องเห็นช่องทางจึงได้พูดอย่างนี้ เอาเถอะ เราน่ะปัญญาไม่ถึงกับเศรษฐีหรอก แต่ว่าจะลองดู เราไม่มีความสามารถเท่าเศรษฐี แต่ว่าจะลองเอาหนูตายตัวนี้ไปลงทุนทำอะไรสักอย่าง ถึงแม้จะไม่ได้เป็นเศรษฐีเท่ากับเศรษฐีท่านนี้ แต่ก็คงจะได้สตางค์มาใช้พอสมควรนะ

พอคิดได้อย่างนั้นแล้ว ก็ไปหิ้วเจ้าหนูตายกลางถนนน่ะมาถือไว้หันซ้ายหันขวา คิดว่าจะทำอย่างไรดี คนเรามันต้องได้คิดซะ

ก่อนแล้วจึงจะคิดได้ ถ้าไม่ได้คิดก็คิดไม่ได้นะ ถ้าลองได้คิดเดี๋ยวก็คิดจนได้แหละน่า เดินคิดไปคิดมาอยู่ข้างตลาด มือก็หิ้วหนูต้องแต่งๆ จะทำอย่างไรดีเหลียวไปเหลียวมาเดินไปเดินมา ความคิดแวบขึ้นมาในใจ เออ...มีแม่เฒ่าใจบุญอยู่คนหนึ่ง แกไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต แต่แกชอบเลี้ยงแมว อาหารแมวน่ะไม่มีอะไรวิเศษเกินกว่าหนูหรอก โดยเฉพาะหนูสดๆ แม่เฒ่านี่แกใจบุญ เพราะฉะนั้นแมวของแกคงไม่ได้กินหนูสดมานานแล้วนะ คิดได้อย่างนี้แล้วก็หิ้วหนูตรงไปบ้านของแม่เฒ่าทันที

"แม่เฒ่า...ได้ข่าวว่าแม่เฒ่าเลี้ยงแมวไว้เยอะแยะไม่ใช่หรือ"

"ใช่สิ...เลี้ยงไว้เยอะเชียวละ"

"แล้วแม่เฒ่าเอาอะไรให้มันกินล่ะ"

"ก็ข้าวสุกคลุกน้ำปลาซิ"

"โอ้ย...แมวผอมหัวโตหมดซิแม่เฒ่า ต้องให้เนื้อสดๆ มันกินบ้าง เอาหนูสดๆ มาให้มันกินบ้างซิ"

"ไม่ได้...เอาหนูสดให้มันกินน่ะบาป"

"แม่เฒ่าเอาไหม มีหนูสดๆ กินแล้วไม่บาป" เจ้าหนุ่มเริ่มพูดเข้าเรื่องที่ตั้งใจมา

"เจ้าไปเอามาจากไหนล่ะ"

"หนูมันถูกรถทับตายน่ะ แม่เฒ่าอยากได้ไหม"

"เอาสิ"

ก็แม่เฒ่าแกรักแมวนี่ แกซื้อทันทีเลย ทั้งตลาดไม่มีใครซื้อ

หรอกหนูตายน่ะ แม่เฒ่านี่แกเลี้ยงแมวแกเลยซื้อ เพราะว่าตลอดเวลาแกหาเนื้อหนูสดๆ เลี้ยงแมวไม่ได้ วันนี้โชคดีได้หนูสดๆ ให้แมวกินแกดีใจให้เงินเจ้าเด็กหนุ่มนั่นกากณึกหนึ่ง (กากณึก เป็นชื่อมาตราเงินอย่างต่ำที่สุด มีค่าเท่าค่าแห่งชิ้นเนื้อพอกาพาไปได้) ถ้าเทียบเป็นเงินปัจจุบันคงจะประมาณสักห้าบาทสิบบาทมั้ง หนูตายไม่มีใครกล้าหยิบมีแต่กลัวโรคกาฬโรคน่ะ เห็นหนูตายก็โดดหนีไว้ก่อนละ ก็กาฬโรคน่ะน่ากลัวหยอกอยู่เมื่อไหร่ แต่เจ้าเด็กหนุ่มคนนี้คว้าหมับเอาไปขายได้เงินมาแล้วนะ แล้วดูความที่เป็นคนช่างสังเกต ทำอะไรแล้วต้องทำให้ดีที่สุด แล้วที่สำคัญเดินตามหลังเศรษฐีมานาน

ตรงนี้ขอฝากเอาไว้ การได้เดินตามหลังเศรษฐีมานานน่ะมีความสำคัญอย่างไร ได้มีการสำรวจทำสถิติบันทึกไว้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละจังหวัด อธิบดีกรมต่างๆ ในประเทศไทย หรือประเทศไหนๆ ก็ตาม เมื่อเริ่มเข้ามาทำงานน่ะ ส่วนใหญ่ล้วนแต่เคยเป็นเด็กรับใช้ใกล้ชิดของผู้ว่าราชการหรืออธิบดีคนก่อนๆ มาทั้งนั้น พูดง่ายๆ คือมีครูฝึกที่ดี ใกล้ชิดครูฝึกที่ดี เพราะฉะนั้น พอเริ่มทำงาน เราก็พอจะสามารถบอกอนาคตของคนในที่ทำงานนั้นๆ ได้ว่าใครจะไปได้ไกลหรือไม่ไกล

ใครก็ตามเมื่อเข้าไปทำงานที่ไหน พอเข้าไปปุ๊บหัวหน้างานในที่นั้นๆ เห็นแล้วถูกชะตาเรียกเอาไปใช้งาน แล้วเขาก็ทนให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานโขกสับอยู่ จะเหนื่อยยากอย่างไรก็ทนได้ถ้าอย่างนั้นพอจะพยากรณ์ได้ว่า คนๆ นี้ต่อไปข้างหน้าจะมารับตำแหน่งนี้ได้แน่ๆ ตรงกันข้ามกับชนิด ฮู้...ไม่เอาละ เข้าใกล้เจ้านายเดี๋ยวเขาจะหาว่าเราลิ้นกระดาษทรายน้ำลายแชล็ค หรือไม่ก็ไม่เอาหรอก เข้าใกล้เจ้านายน่ะมีแต่งาน หลบก็ไม่ได้ เลี่ยงก็ไม่ได้ ไม่หลบไม่

อู้ก็สู้ไม่ไหว หลบๆ อู้ๆ ก็พอสู้กันไป นั่นแหละเขาก็ท่องของเขามาอย่างนั้น เจ้าพวกนี้ละไม่มีได้ดีหรอก ถ้าพวกไหนไปประกบกับผู้บังคับบัญชา ประกบกับเจ้านายช่วยทำงานละก็ พวกนี้ได้ดีทุกคน แต่ว่าเหนื่อยสายตัวแทบขาดเลย

จากการที่เด็กหนุ่มคนนั้นได้อยู่ใกล้ชิดกับเศรษฐี เห็นเชิงการค้าของเศรษฐีอยู่ ฉะนั้นทันทีที่ได้เงินจำนวน ๕ บาท หรือ ๑๐ บาท จากการขายหนูตัวนั้นน่ะ เดี๋ยวนี้หนูย่างในท้องตลาดมีขายตัวละเท่าไหร่ใครพอจะทราบไหม อ้อ...ตัวหนึ่ง ๒๐ บาทเชียวนะ อืม...เด็กหนุ่มคนนี้ขายได้กากณึกหนึ่ง ก็คงไม่น้อยหรอก

พอวันรุ่งขึ้นเขาก็เอาเงินที่ขายหนูได้นั่นน่ะไปซื้อน้ำอ้อย น้ำอ้อยนี่ถ้าซื้อในตลาดราคาก็จะแพง เด็กหนุ่มคนนี้ก็ยอมเหนื่อยเดินทางเอาหน่อย ไปถึงไร่อ้อยเลย คือไปจนถึงต้นตอเลยละ ซื้อน้ำอ้อยจากต้นแหล่งราคาก็ถูกลงหน่อย แล้วแกก็เอาไปตั้งโต๊ะไว้ที่หน้าประตูเมืองตอนเย็นโพล้เพล้ๆ แกไม่เอาออกไปตอนกลางวันนะ

ทำไมล่ะ อืม...พวกเราที่อยู่ในกรุงเทพฯ นี่ อาจจะนึกสภาพชนบทไม่ค่อยออก หลวงพ่อเคยอยู่ชนบทมาก่อน บ้านเดิมของหลวงพ่ออยู่กาญจนบุรี เป็นปกติของชนบท ไม่ว่ายุคไหนๆ จะเหมือนกัน คือจะมีคนอยู่พวกหนึ่งที่เขาเรียกกันว่า หาของป่าขาย หรือว่าทำไร่ทำนาพวกนี้จะออกไปทำงานในตอนเช้า อาจจะไปถางป่าถางไร่ อาจไปเด็ดผักหักฟืนกัน พอตกเย็นแดดร่มลมตกก็พากันแบกของกลับบ้าน ใครไม่เคยแบกของจะไม่รู้หรอกนะ หลวงพ่อเคยแบกฟืนบ้าง ถ้าไปขุดหน่อไม้ในป่าก็หาบหน่อไม้บ้างเอากลับบ้าน หาบกลับมาตอนเย็นๆ น่ะ เดินทางมาก็ไกลพอสมควร เหนื่อยก็เหนื่อย หิวก็หิว นี่คือ

สภาพร่างกาย แล้วสภาพจิตใจนะ แหม...ยิ่งหาบมันก็ยิ่งหนัก ยิ่งเดินไปก็ยิ่งหนักขึ้นทุกทีๆ ไหล่นี่ลู่เกรียมไปเชียว ตอนออกจากไร่ออกจากป่าน่ะก็เดินยืดตัวตั้งมาหรอก แต่พอเดินไปๆ ตัวมันเอียงไปเรื่อยๆ แล้วมันเหนื่อยทั้งเหนื่อยทั้งเมื่อย หิวก็หิว นี่ตรงนี้ เด็กหนุ่มคนนี้จับประเด็นนี้ได้

เพราะฉะนั้น ใครจะเข้าออกประตูเมืองตอนกลางวันน่ะไม่สนใจหรอก จับหลักจิตวิทยาได้ว่าตอนเย็นๆ นั่นแหละ มันหิวใจขาดเลย ถ้าใครเคยทำอาชีพขุดดินฟันหญ้าจะยิ่งซึ้ง ตอนเย็นนี่มันหิวจริงๆ กว่าจะกลับมาถึงบ้าน ถ้าได้อะไรหวานๆ รองท้องสักหน่อยแล้วมันชื่นใจ สมัยนั้นหลวงพ่อเป็นเด็กแบกฟืนกลับมานี่ ถ้าผ่านไม่ว่าต้นฝรั่ง ไม่ว่าพุทราละ ได้มาสักลูกสองลูก กินแล้วมันชื่นใจ ยิ่งมะขามป้อมไม่ต้องมีพริกกับเกลือละ ฝาดๆ ขื่นๆ อย่างไรก็กระเดือกๆ เข้าไป รู้สึกมันชุ่มคอชุ่มใจดีเหมือนกัน มันก็มาอย่างนี้แหละ

เด็กหนุ่มนี่ ความที่เดินตามหลังเศรษฐีมานานก็เข้าใจมองออกเลยวาจะต้องทำอย่างไร ก็ไปซื้อน้ำอ้อยจากต้นแหล่ง แล้วเอาไปตั้งไว้ที่ประตูเมือง เอาน้ำอ้อยใส่ไว้หม้อหนึ่ง เอาน้ำดื่มตั้งไว้อีกหม้อหนึ่งพอพวกหาของป่า มีพวกเกี่ยวหญ้าบ้าง หาดอกไม้บ้าง ขุดหน่อไม้บ้างหรือหาเห็ดหาฟืนอะไรก็ตาม พอพวกนี้กลับมาน่ะ พวกนี้เหนื่อยทั้งนั้นนะ เด็กหนุ่มนี่ก็จะส่งน้ำอ้อยให้ดื่ม แล้วก็ตามด้วยน้ำเปล่าล้างคออีกก็ชื่นใจหายเหนื่อย วันนั้นพอคนเก็บดอกไม้กลับจากป่ามาถึงประตูเมือง ซึ่งจากประตูเมืองน่ะพวกเขาจะต้องเดินทางต่อไปอีกระยะหนึ่งจึงจะถึงบ้าน เด็กหนุ่มคนนี้ก็ส่งน้ำอ้อยและน้ำเปล่าให้ดื่ม ดื่มเสร็จพวกเขาก็รู้สึกกระฉับกระเฉงกระชุ่มกระชวยมีแรงที่จะเดินทางต่อไป

เมื่อเด็กหนุ่มมีมิตรจิตอย่างนี้พวกเขาก็มีมิตรใจ ก่อนจะจากไปก็ให้ดอกไม้คนละกำมือ หลายคนก็หลายกำมือ คนที่ไปเก็บดอกไม้น่ะ เขาก็มีดอกไม้ขายของเขาอยู่ประจำ เด็กหนุ่มนี่แค่เอาน้ำอ้อย เอาน้ำเปล่าไปให้เขาดื่มที่ปากประตูเมือง แกก็ได้ดอกไม้มาขายกับเขาบ้างเหมือนกัน หนำซ้ำยังมีมากกว่าซะอีกเนื่องจากเขาให้แกคนละกำมือ หลายๆ คนเข้าแกเลยมีดอกไม้มากกว่าคนที่ไปหาบมาจากป่า นี่คือปัญญาของคน ความช่างสังเกต ความละเอียดความรอบคอบความสุขุม แววก็ออกมาแล้ว ตกลงนี่แกเริ่มสอบผ่านมาตามลำดับๆ จากหนูตายใครไม่เอา แต่แกสามารถเอาไปขายได้ จากคนที่มีเงินน้อยจะไปเข้าหุ้น ลงทุนอะไรก็ยังไม่เห็นหน้าเห็นหลังทำไม่ได้ แกก็มาเตาะแตะง่ายๆ ของแก โดยการให้ก่อนเลย ทานนำหน้าเลยนะ

วันต่อมา เขาเอาเงินที่ขายดอกไม้ได้ไปซื้อน้ำอ้อยเพิ่มขึ้นอีก แต่คราวนี้แทนที่จะเอาน้ำอ้อยไปแจกที่ปากประตูเมือง ก็เอาไปให้ถึงชายป่าเลย กำลังเหนื่อยๆ นี่ ได้น้ำอ้อยเข้าไปอึกสองอึกก็มีแรงที่จะไปเก็บดอกไม้ต่อให้ได้มากขึ้นไปอีก หัวพ่อค้าหัวนักธุรกิจ วิญญาณนักธุรกิจนี่สิงเต็มตัวเลย ทำไมล่ะ ก็อยู่กับเศรษฐีมานานนั่นไง จากการที่เอาน้ำอ้อยไปให้จนถึงที่ก็ทำให้พวกหาของป่าเหล่านั้นมีแรงที่จะเก็บดอกไม้ได้มากขึ้น เขาก็เลยให้ดอกไม้แกเยอะแยะขึ้น ชนิดแบ่งให้ครึ่งหนึ่งเลยทีเดียว เพราะเขาสามารถเก็บดอกไม้ได้เพิ่มขึ้นอีกเป็นเท่าตัว เมื่อเป็นอย่างนี้เข้า ไม่ช้าก็รวบรวมเงินมาได้ก้อนหนึ่ง ก็ไม่มากนักหรอก แต่มันชักเข้าท่าขึ้นหน่อยนะ

คราวนี้เอาใหม่อีก บอกแล้วคนเรานี่ขอให้ได้ลงมือทำเถอะ เมื่อได้ทำเดี๋ยวก็ทำได้ ทำไปเถอะช่องทางอื่นๆ ก็จะเปิดให้ทำโน่นทำนี่ได้เพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ วันนั้นก็ถึงโอกาสของแกบ้าง ย่างเข้าต้น

ฤดูฝน ฝนตกหนัก ธรรมชาติของฝนต้นฤดูมักจะมีลมพายุแถมมาด้วย เคยสังเกตไหม ลมปีที่แล้วเอาเต็นท์ของหลวงพ่อไปตั้งหลายเต็นท์ พังวอดไปหมดเลย เพราะลมมันแถมมาด้วยนี่ ปีนี้กำลังระวังๆ อยู่ ฝ่ายช่างกำลังเตรียมเอาอะไรต่ออะไรมายึดเต็นท์ให้แน่นหนาพอดีๆ เมื่อปีที่แล้วใช้เชือกเส้นโตไป เพราะฉะนั้นพอลมพัดมา มันกระพือเท่าไหร่ๆ เชือกไม่ขาด เลยยกเต็นท์หลวงพ่อทั้งหลังแล้วกระแทกโครมๆๆ ไม่กี่โครมก็พังทั้งเต็นท์ ปีนี้เลยต้องแก้ไขใหม่

ทำอย่างไรล่ะ ก็ลดขนาดของเส้นเชือกที่ผูกเต็นท์นี้ให้เล็กลง ปีที่แล้วใช้เชือกขนาดเท่าหัวแม่มือ ปีนี้เอาใหม่ใช้เชือกขนาดครึ่งหนึ่งของนิ้วก้อยเท่านั้นแหละ ถ้าลมแรงนักก็ให้เชือกมันขาดไปซะ พอเชือกขาดเต็นท์ก็จะโล่งขึ้นไป อย่างมากก็กระพือๆ ผ้าเต็นท์พึบพั่บๆ หน่อย แต่มันจะยกโครงเหล็กของหลวงพ่อไม่ขึ้นละทีนี้ ปีที่แล้วยังฉลาดน้อย คิดไม่ถึง เลยเอาเชือกเส้นโตๆ มัดไว้ไม่ให้รอดไปได้ซีนะ ลมเลยออกไม่ได้เลยอุ้มเต็นท์กระแทกโครมๆ ชั่วโมงเดียวแหละเต็นท์เสียหายไปดีที่ไม่มีคนตาย มีธรรมทายาทคนหนึ่งคิดจะนั่งแผ่เมตตาให้ลมหยุด ไม่ยอมออกจากเต็นท์ซิน่า พรรคพวกวิ่งออกไปหมดแล้ว นี่ก็ยังไม่ยอมออก เพื่อนคนหนึ่งทนไม่ได้ มาลากตัวออกไป พอพ้นเต็นท์เท่านั้นละ โครม! เกือบไปเชียว เออ...พรรค์นี้ก็มีเหมือนกัน อย่าไปทำกันนะพวกเราอันตรายนะ ฝนต้นฤดูก็เป็นอย่างนี้นะ ลมแรง พัดเอากิ่งไม้กิ่งไร่ของชาวบ้านหักหมด ก็เหมือนกับลมสงกรานต์มานั่นแหละ

เมื่อสมัยหลวงพ่อเป็นเด็ก วันสงกรานต์ทุกปีลมจะแรง แล้วชาวไร่ชาวสวน โดยเฉพาะชาวสวนมะม่วง จะรู้ว่าปีนี้จะจนหรือรวยก็อยู่ในวันสงกรานต์นี่แหละ ถ้าลมวันสงกรานต์แรง ชาวสวนมะม่วงก็น้ำตาหยดเผาะๆ เลย บอกมะม่วงที่เห็นระย้าอยู่นี่ พอลมสงบ

แล้วมันลงมากองอยู่กับพื้นหมดเลย แก่หรือมันก็ยังไม่ทันแก่ ได้แค่ตำน้ำพริกเท่านั้นแหละ ยังไม่ทันแก่จัดก็ร่วงลงมาหมดแล้ว ปีนั้นแย่เลยน้ำตาชาวสวนมะม่วงหยดเผาะๆ เลย แต่ว่าถ้าปีไหนลมไม่แรงก็ตกลงมาไม่กี่ลูก เออ...ปีนั้นก็ได้นั่งนับเงินสนุกมือหน่อย ก็เป็นมาอย่างนั้นแหละนะ

ปรากฏว่าปีนั้นลมแรง ฝนตกหนัก ต้นไม้ต้นไร่ที่ไหนๆ ก็หักระเนระนาด เจ้าของต้องมาขนเอาไปทำฟืนกัน มีอยู่เจ้าหนึ่งบริเวณสวนกว้างใหญ่มาก ขณะเดียวกันคนเฝ้าสวนจะต้องรีบเก็บ รีบจัดการเอากิ่งไม้ออกจากบริเวณสวนอย่างรวดเร็ว และต้องทำให้เสร็จภายในวันสองวัน ทำไมล่ะ ก็สวนนั้นน่ะไม่ใช่สวนธรรมดา เป็นอุทยานหลวงต้องสะอาดเป็นระเบียบตลอดเวลา พร้อมเสมอที่จะรับเสด็จพระราชาคนเฝ้าอุทยานก็มีเพียง ๒-๓ คนเท่านั้น จะเก็บกวาดไม้ที่หักระเนระนาดทั้งอุทยานให้เสร็จทันได้อย่างไร จะไปขอกำลังใครก็ไม่รู้จะไปเอาที่ไหน จะไปจ้างใครก็ไม่มีปัญญา กำลังเป็นทุกข์อยู่นั่นแหละ ก็อย่างที่บอกแล้วคนเรานี่ลองได้ทำแล้ว ก็จะทำได้ แล้วโชคจะเปิดให้เองสำหรับคนที่ขยัน คนที่ตั้งใจทำงานนะ เด็กหนุ่มนี่พอได้ข่าวเท่านั้นแหละ รีบปร๊าดเลย มาขออาสาช่วยเก็บ ช่วยทำความสะอาดอุทยานหลวงให้ ขออย่างเดียวคือ ขอฟืนทั้งหมดนั่นแหละ นายอุทยานดีใจ ไม่ต้องไปจ้างใครมาขนกิ่งไม้แล้ว มีคนอาสามาทำความสะอาดอุทยานหลวงให้แล้ว ดีใจมากตอบตกลงทันที

เด็กหนุ่มนั่นก็ดีอกดีใจรีบไปสนามวัยรุ่น ซึ่งบรรดาวัยรุ่นกำลังเล่นกันอยู่ สนามวัยรุ่นน่ะมีอยู่ทุกยุคทุกสมัยนะ ไม่ใช่เพิ่งจะมีสมัยนี้หรอก มีมาตั้งแต่โบราณเป็นพันๆ ปี มาแล้ว พอไปถึงก็ไปชวนเจ้าพวกวัยรุ่นให้มาที่อุทยาน เด็กๆ เล่นกันที่สนามทุกวัน เล่นแล้วก็

เหนื่อยฟรีๆ แต่วันนี้เล่นดึงกิ่งไม้ ลากกิ่งไม้ ได้ตัดต้นไม้ ได้ออกกำลังดีเหมือนกันแหม...มีน้ำอ้อยให้ดื่มอีก มีขนมให้กินอีกก็เลยมากันใหญ่

จากนั้นเด็กหนุ่มนี่ทำอย่างไรต่อ บอกแล้วเดินตามหลังเศรษฐี เดินตามหลังนักธุรกิจ วิญญาณนักธุรกิจจะเกิดขึ้นมาเอง พอพวกเด็กๆ ลากกิ่งไม้มากองกันดีแล้ว เด็กหนุ่มนี่ไปเลย ไปบ้านช่างปั้นหม้อปั้นโอ่งไปบอกขายฟืนให้เขาเอาไปเผาหม้อ ไปโน่นเลย เห็นช่องทางทะลุปรุโปร่งเลย ทำอย่างนี้ก็ได้เงินมามากหน่อย นอกจากได้เงินแล้ว เนื่องจากมีสัมพันธไมตรีดีกับช่างปั้นหม้อปั้นโอ่ง เลยได้แถมโอ่งมาด้วย เมื่อก่อนมีแต่หม้อเล็กๆ สำหรับใส่น้ำอ้อยเอาไว้ให้เขาดื่มกันที่ปากประตูเมือง ตอนนี้เลยได้เปลี่ยนเป็นโอ่งน้ำอ้อย แล้วยังมีโอ่งน้ำเปล่าด้วยพร้อมเลย ทีนี้ไม่เฉพาะคนที่เก็บดอกไม้แล้ว ไม่ว่าชาวป่าอาชีพไหนละ เด็กหนุ่มคนนี้เลี้ยงน้ำอ้อยได้หมด จะหาผักหาฟืนมา ฉันก็เลี้ยงได้ แล้วก็ได้ฟืนฟรี พวกหาดอกไม้มาฉันก็เลี้ยงได้ เลยได้ดอกไม้ฟรี พวกมีอาชีพเกี่ยวหญ้าเลี้ยงช้างเลี้ยงม้า ฉันก็เลี้ยงได้ แต่หญ้าฟรีๆ นี่ยังไม่เอา บอกว่าถ้าวันไหนเอาแล้วจะมาบอก

เห็นไหม ลองได้ทำแล้วมันก็ทำได้ บอกแล้วคนเราลองนอนอยู่เฉยๆ นะ เอ...มันไม่มีงานทำ หลวงพ่อแค่เดินออกจากกุฏิไม่ถึงประตูวัด เห็นงานอยู่ ๒ ข้างทางนี่ ชาตินี้ทำไม่หมด เรียกเด็กวัดเดินตามมาด้วย ๑๐-๒๐ คน มีเรื่องใช้ให้ทำได้ทุกวันละ เก็บถังขยะบ้าง โน่นใบไม้ร่วง เอ้า...โน่นกิ่งแก่ๆ ชักทำท่าจะหัก ถ้าลมโยกหน่อยหักลงมาโดนหัวคนที่นั่งหลับตาทำภาวนาอยู่จะว่าอย่างไร ไปตะกายขึ้นไปตัด ก็มีเรื่องให้ทำได้ทุกเช้าไป อย่างว่าแหละ ก็หัดทำงานมาตั้งแต่เด็กเห็นอะไรเลยเป็นงานไปหมด

จากที่เด็กหนุ่มคนนี้ไปทำความรู้จักมักจี่กับชาวบ้านที่เขา

มีอาชีพหาของป่ามาขายอย่างที่ว่ามาแล้ว เมื่อถึงคราวจะมีโชค ก็มีเหตุให้มีพ่อค้าม้าจากต่างแดนเอาม้ามาขายที่เมืองนี้ ม้าเป็นกองคาราวานใหญ่ตั้ง ๕๐๐ ตัว ม้า ๕๐๐ ตัวนี่กินหญ้าไม่น้อยนะ กินเยอะทีเดียว หลวงพ่อเคยเลี้ยงม้านะ ขี่ม้าก็เคยขี่ ตกม้าก็เคยตก แต่ยังไม่เคยโดนม้าเตะเท่านั้นแหละ ม้าตั้ง ๕๐๐ ตัวนี่เอาเรื่องทีเดียว วันนี้พอได้ทราบข่าวว่ามีม้ามาจากต่างแดน เขาจะเอามาขายที่เมืองของตนถึง ๕๐๐ ตัว เด็กหนุ่มนั่นรีบไปหาพวกคนเกี่ยวหญ้าทันที บอกเลยในฐานะที่คบกันมีบุญคุณกันมา วันนี้นะขอหญ้าพวกเราสักหน่อย ไม่มากแค่คนละฟ่อนเท่านั้น

แล้วก็ขอร้องอีกอย่างหนึ่งว่า หญ้าที่มีอยู่ในวันนี้ ถ้าตัวเขายังไม่ได้บอกให้ขายละก็ ห้ามขายเด็ดขาด ขอให้เชื่อกัน แล้วเราจะปันกันรวย ก็คบกันมานานแจกน้ำอ้อยกินกันมานาน ถึงคราวจะรวยก็ต้องรวยด้วยกัน พวกนั้นก็เชื่อ

พอตกเย็นพ่อค้าม้าก็พาม้าทั้ง ๕๐๐ ตัวเข้ามาในเขตเมืองแต่หาหญ้าให้ม้ากินไม่ได้แม้แต่ฟ่อนเดียว ก็ที่เขาเกี่ยวเอาไว้นะสำหรับเฉพาะม้าที่มีอยู่ในเมืองจำนวนเท่าเดิม แต่มีม้าเพิ่มมาอีก ๕๐๐ นี่ทันทีเลยหญ้าขึ้นราคา ขึ้นพรึบเลยละ ไม่ว่ากันนะอย่างนี้น่ะ ราคาหญ้าขึ้นพรวดเลย เจ้าหนุ่มนั่นตั้งราคาหญ้าของแกเรียบร้อยแล้ว ถามพ่อค้าม้าว่าตกลงไหม ถ้าไม่ตกลงนะจะหาหญ้าทั้งเมืองน่ะ ฟ่อนหนึ่งก็หาไม่ได้ ถ้ายอมตกลงกันละก็มีหญ้าให้ม้า ๕๐๐ ตัวกินได้ไม่หมด เจ้าของม้าก็ต้องเอา

เรื่องกักตุนสินค้านี่ มีมาแต่โบราณแล้ว ก็เป็นธรรมดาโลกนะกำไรจากหญ้างวดนั้นไม่น้อยเลย ขายหญ้าเลี้ยงม้า ๕๐๐ ตัว ได้กำไรมากหน่อย พวกชาวบ้านน่ะเรารู้อยู่ เขามักรวมกันไม่ติด เมื่อ

รวมกันไม่ติดก็ไม่มีอำนาจในการต่อรองราคา เคยขายของราคาเท่าไรก็ขายเท่านั้น เด็กหนุ่มคนนี้เป็นโปรโมเตอร์ เอาคนเกี่ยวหญ้าทั้งหมดมารวมกัน พูดกันได้นี่ พลังการต่อรองก็เกิด ก็แบ่งกันรวยอย่างที่ว่าพวกคนที่เขามาขายม้า ถึงเวลาเขาก็ขายม้าได้กำไรดีเหมือนกัน ก็พอสมราคา เขาก็ได้กำไรสมกับที่เดินทางมา พวกเกี่ยวหญ้านี่นานๆ จะได้ลาภลอยมาที ก็ชื่นอกชื่นใจ ก็พอสมกับราคาอีกเหมือนกัน ผลจากการขายหญ้างวดนี้ติดต่อกันหลายวันนี่ ได้หลายเงินทีเดียวว่าอย่างนั้นเถอะ แล้วที่สำคัญที่สุด คือนอกจากได้หลายเงินแล้วยังได้พวกมากขึ้นหูตากว้างยิ่งขึ้น แม้ไม่ใช่บุคคลประเภทเจ้าพ่อ ก็ชักจะกลายเป็นเจ้าพ่อได้เหมือนกัน นี่ก็เป็นธรรมดานะ คนเราลองได้รวมใจคนได้ ให้คนเขาเชื่อหน้าได้ซะอย่าง

เอาเถอะ แม้คนเหล่านั้นเป็นแค่ชาวป่าไร้การศึกษา แต่ถ้าเรารวมเขาไว้ได้เป็นกลุ่มเป็นพวก ก็เป็นพลังชนิดหนึ่งเหมือนกันเอาไว้ต่อรองอะไรต่ออะไรได้ทีเดียว แค่นั่งตักน้ำอ้อยเลี้ยงพวกที่มีอาชีพหาของป่านี่ ไม่นานนักกลายเป็นเจ้าพ่อย่อยๆ ไปได้คนหนึ่งทีเดียว พรรคพวกเพื่อนฝูงไม่เบา หูตาไวพอสมควรทีเดียว พอจะมีข่าวอะไรใหม่ๆ ละเด็กหนุ่มคนนี้จะรู้ก่อน แล้วก็อย่างว่า คนเราลองได้ทำแล้วก็จะทำได้นะ

อยู่มาไม่นานนักก็มีพวกเรือสินค้าเข้ามาเทียบท่า แกรู้ล่วงหน้าก่อนคนอื่นอีกเหมือนกัน เพราะพวกเยอะ และเนื่องจากแกรู้ล่วงหน้าก็เลยไปรวบรวมเงินมาได้จำนวนหนึ่ง แล้วไปยืนรออยู่ที่ท่าน้ำเลย ทันทีที่เรือสินค้าเทียบท่า แกก็ขึ้นไปต่อรองกับนายเรือทันที ขอเหมาสินค้าทั้งหมดเรือนี่ ความจริงเงินน่ะไม่พอจะซื้อสินค้าทั้งหมดหรอก มีแค่พอมัดจำหน่อยหนึ่ง แต่มาดเขาดี ยืนอยู่หน้าประตูเมือง

ประจำนี่ หุ่นนายประตูมันออก เพราะฉะนั้น เดินอาดๆ ขึ้นไปบนเรือนี่ กัปตันเรือเห็นก็ยอมเลย ยอมให้เหมาสินค้าทั้งลำเรือ โดยมีมัดจำไว้เพียงส่วนเดียว

ทีนี้ใครในเมืองนั้นจะมาซื้อสินค้าบนเรือสำเภานี่ เลยต้องมาเสียค่านายหน้าให้แกฉิบ เพราะแกเหมาเอาไว้หมดแล้ว ขายสินค้าไปหมดลำเรือนี่ในฐานะที่เหมาเอาไว้หมดน่ะ เอาเรื่องนะ กำไรมหาศาลเลย ทำอย่างนี้ไม่กี่เที่ยว จากหนูตายตัวนั้นกลายเป็นเงินล้านอยู่ในมือไปได้ พอได้เงินล้านปั๊บ เออ...ก็เป็นบุญของเจ้าเด็กหนุ่มคนนี้นอกจากเป็นคนละเอียดลออเป็นคนมีสติปัญญาแล้ว ยังเป็นคน**ไม่ลืมบุญคุณคน** เอ้อ...ประเด็นอยู่ตรงนี้ เจ้าเด็กหนุ่มนั่นหอบเงินล้านไปกราบเศรษฐี บอกเงินล้านนี่ของท่าน เศรษฐีถามว่า เจ้าเอาไปตั้งแต่เมื่อไหร่ อ้าว...ก็ท่านให้หนูตายเมื่อวันนั้นอย่างไรล่ะ หนูตายกลางถนนน่ะ หนูตายกลางถนนฤทธิ์ของมันเปลี่ยนเป็นเงินล้านได้ ก็ท่านบอกว่าสามารถจะทำให้เป็นเศรษฐีได้ ก็เอาเงินล้านมาให้ท่าน เพราะท่านชี้ทางให้

คนระดับเศรษฐีนี่ทำไมจะอ่านคนไม่ออก สะดุ้งเลย โอ้โฮ...เจ้าเด็กหนุ่มคนนี้เราพูดเพียงแค่นั้น หนูตัวหนึ่งเอาเงินล้านมาให้เรา เรานึกว่าอย่างมาก เจ้าเด็กหนุ่มนี่เอาเงินพันเงินหมื่นมาได้ก็เก่งแล้ว นี่เอาเงินล้านมาให้นะ ใจหายแวบเหมือนกัน นี่ถ้าคู่ต่อสู้ทางการค้าของเราได้เจ้าเด็กหนุ่มนี้ไป เราเสร็จแน่ เป็นคู่แข่งที่น่ากลัวที่สุด เด็กหนุ่มขนาดนี้สามารถเปลี่ยนหนูตัวหนึ่งมาเป็นเงินล้าน ไม่ใช่ธรรมดาเสียแล้ว อย่ากระนั้นเลย เราเองก็แก่แล้ว มีแต่ลูกสาว เจ้าหนุ่มนี่เขาก็ให้ความเคารพเกรงใจเราขนาดนี้ เราเองก็ถึงเวลาพักงานได้แล้ว คิดแล้วก็เลยยกลูกสาวให้เด็กหนุ่มนั่น ให้แต่งงานกัน

แล้วให้ช่วยกันดูแลสมบัติ พ่อแก่แล้วก็ขออยู่แบบคนแก่ เป็นกระถางธูป เป็นพระประจำบ้าน ให้ลูกๆ หลานๆ กราบไหว้ดีกว่า ไม่ทำแล้วธุรกิจ ขืนทำก็สู้มันไม่ได้อายเขาเปล่าๆ นี่

เอาละสำหรับวันนี้ก็พอเพียงแค่นี้ ใครที่ยังเป็นลูกจ้างเขาอยู่อาจจะเป็นลูกจ้างของราชการ เป็นลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ของห้างร้าน ของบริษัท หรือของบ้านใดบ้านหนึ่งก็ตามที ขอให้รู้เถอะว่านั่นแหละภพชาติที่แล้วเราทำทานมาน้อย จึงต้องมาเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นขอให้จนแค่ชาตินี้ อย่าไปจนข้ามชาติ ไม่เอานะ ตั้งใจนะ นับแต่นี้ไปงานการก็ขยันทำ ฝึกให้เป็นผู้มีความเพียรไว้ให้เคยชิน หรือให้เป็นนิสัยเสียแต่ในชาตินี้ เพื่อส่งผลให้เป็นผู้มีความเพียรยิ่งๆ ขึ้นไปในชาติหน้า แล้วมีโอกาสก็ทำบุญทำทานให้มาก จะได้เตรียมตัวไปเป็นเศรษฐีกันในชาติต่อๆ ไป ส่วนการที่จะใช้กฎหมู่ ไปบังคับนายจ้างให้ต้องจ่ายไอ้โน่นไอ้นี่แก่เราโดยไม่เป็นธรรม ก็อย่าไปทำ เพราะนั่นเท่ากับเรากำลังบังคับตัวของเราเองให้ไปจนต่อในชาติหน้าอีก ไม่เอานะจนชาติเดียวพอแล้ว เข็ดแล้วนะ ที่พลาดมาเป็นลูกจ้างในชาตินี้ ถ้าปฏิบัติธรรมตามที่หลวงพ่อว่านะ เป็นลูกจ้างก็จะเป็นลูกจ้างที่ดีนายจ้างเกรงใจ ดีไม่ดียกลูกสาวให้เชียวนะ แต่ว่าอย่าไปเอาเลย เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่เสร็จแล้วมาบวชกับหลวงพ่อดีกว่า อย่าไปรับลูกสาวใครมาเลย

สำหรับท่านที่มีฐานะดีแล้ว เกิดมาชาตินี้แทบจะคาบช้อนเงินช้อนทองมาด้วยก็ดี ก็บอกว่านั่นเป็นบุญของเราที่ให้ทานมาดี บุญนี้จึงทำให้ไม่อดไม่อยาก ให้มามีฐานะ ให้มาเป็นเศรษฐี ก็ขอให้ตั้งใจเอาบุญต่อบุญเถอะนะ คือทำบุญกันต่อไป ทำบุญกับพระศาสนาด้วย เป็นการสนับสนุนพระศาสนาให้รุ่งเรือง ทำบุญกับลูกน้องของเรา

ไปด้วย ให้ลูกน้องของเรานั่นแหละลืมตาอ้าปากได้ แกจะได้จนแค่ชาตินี้ แล้วแกจะได้ไปรวยชาติหน้านะ เราเองก็เป็นเศรษฐีเสียให้เข็ดเถอะนะ ทำกันอย่างนั้นก็แล้วกัน ตั้งใจทำบุญ ตั้งใจทำกุศลของเราอย่างนี้ ตั้งใจปฏิบัติธรรมตามที่หลวงพ่อว่าจะเป็นเศรษฐี จะเป็นนายจ้างที่ลูกจ้างเคารพรักเหมือนอย่างกับเป็นพ่อเป็นแม่ เหมือนอย่างกับพระสงฆ์ องค์เจ้าที่เดียวนะ

ขอฝากไว้ทั้งลูกจ้างนายจ้างละนะ เมื่อรู้หลักธรรมของทั้งสองฝ่ายแล้วก็ไปอบรมแก้ไขตัวเองกัน มีลูกมีหลานไม่ว่าใครจะมีฐานะดีไม่ดีขนาดไหนก็ตาม อย่าลืมนะ สอนลูกเอาไว้ ทำอะไรล่ะก็ ต้องทำให้ดีที่สุด จำคำนี้เอาไว้ งานอะไรมาละก็ลงมือทำไว้ก่อน เมื่อได้ทำแล้วก็จะทำได้เอง แล้ววันหนึ่งแม้เราจะเป็นกรรมกรก็เถอะ วันหนึ่งลูกของเราอาจจะเป็นเศรษฐีได้นะ แล้วคนที่ฐานะดีอยู่แล้ว ถ้าไม่สอนลูกให้ทำอะไรให้ดีที่สุด ไม่สอนให้สู้งานละก็นะ อีกหน่อยเถอะลูกของเรานะ จากลูกเศรษฐีก็อาจจะเป็นกรรมกร หรือเป็นคนตกยากไปได้ในภายหน้า เพราะฉะนั้นสอนกันไว้ให้ดีนะ

ด้วยอำนาจบารมีธรรมในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตเจ้าทั้งหลาย รวมทั้งบารมีธรรมที่พวกเราทั้งหลาย จะตั้งใจประพฤติพรหมวิหาร ๔ อิทธิบาท ๔ จงประมวลรวมกันเข้าด้วยกันเป็นตบะ เป็นเดชะ เป็นพลวปัจจัย ส่งเสริมดลบันดาลอภิบาลคุ้มครองปกป้องรักษาให้ทุกท่าน จงปราศจากเสียซึ่งสรรพทุกข์ สรรพโศก สรรพโรค สรรพภัย สรรพเคราะห์เสนียดจัญไรใดๆ อย่าได้มาแผ้วพาล ให้มีความสุข ให้มีความเจริญทั้งในชาตินี้และชาติต่อๆ ไป ให้รุ่งเรืองด้วยอิทธิบาท ๔ พรหมวิหาร ๔ ไปทุกภพทุกชาติ ตราบเข้าพระนิพพานเทอญ

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

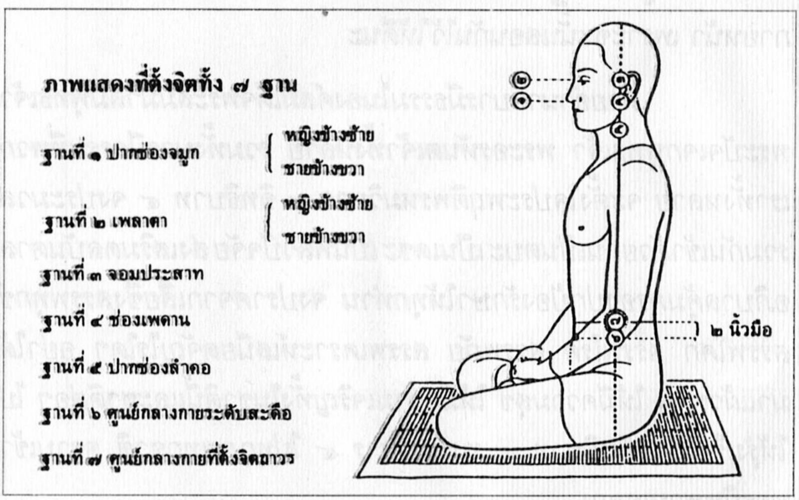
ต่อไปนี้ ให้ทดลองฝึกซ้อมควบคุมใจตนเองให้อยู่ในความสงบ ด้วยการทำสมาธิในพุทธศาสนาตามแนววิชชาธรรมกาย

๑) สำรวมใจ ระลึกถึงบุญกุศลที่เคยทำมาดีแล้วตลอดชีวิต เพื่อยังความชุ่มชื่นให้แก่จิตใจ สิ่งใดถ้ากระทำ ถ้าเห็น ถ้าได้ยิน ถ้าระลึกถึงแล้วก่อให้เกิดความไม่สบายใจ ควรเว้นเสีย

๒) กราบบูชาพระรัตนตรัยหน้าที่บูชาพระ สมาทานศีลห้า (หรือศีลแปดตามกำลังศรัทธา) ตั้งใจรักษาให้มั่น

๓) นั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้มือขวาจรดหัวแม่มือซ้าย หลับตาพอปิดสนิท แต่ไม่ถึงกับบีบกล้ามเนื้อตา ตั้งกายตรงดำรงสติมั่น

๔) กำหนดเครื่องหมาย **ดวงแก้ว** ให้ใสเหมือนเพชรลูกที่เจียระไนเป็นดวงกลมๆ ไม่มีตำหนิ สีขาวใส เย็นตาเย็นใจ โตเท่ากับแก้วตาดำ นี้เรียกว่า **บริกรรมนิมิต** น้อมมาตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ (ดูภาพ แล้วบริกรรมภาวนาในใจเป็นพุทธานุสติว่า **สัมมาอะระหัง** บริกรรมทั้งสองอย่างนี้ให้ควบคู่กันไป

ภาพแสดงที่ตั้งจิตทั้ง ๗ ฐาน

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก { หญิงข้างซ้าย / ชายข้างขวา

ฐานที่ ๒ เพลาตา { หญิงข้างซ้าย / ชายข้างขวา

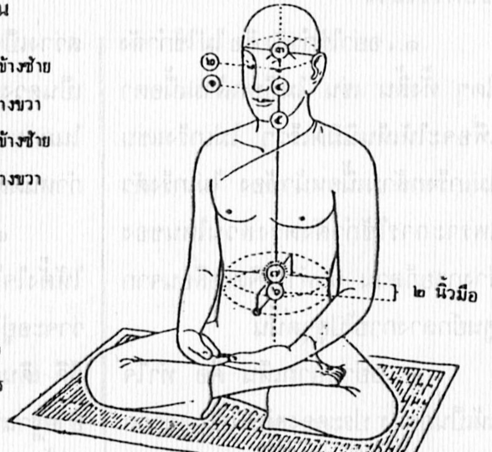
ฐานที่ ๓ จอมประสาท

ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายระดับสะดือ

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายที่ตั้งจิตถาวร

เมื่อนิมิตเป็นดวงแก้วใสเกิดขึ้นแล้ว ให้หยุดบริกรรมภาวนาเหลือแต่การกำหนดสติอยู่กลางดวงนิมิตอย่างเดียว ถ้าดวงนิมิตเกิดขึ้นที่อื่น เช่นตรงหัวตาบ้าง ข้างหน้าบ้าง หน้าท้องบ้าง ให้น้อมเอานิมิตนั้น มาตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ แต่อย่าใช้แรงบังคับ ทำใจให้หยุดเข้าไปตรงกลางดวงนิมิตเรื่อยไปไม่ถอยหลังกลับ ดวงนิมิตก็จะสว่างสดใสยิ่งขึ้น จะนึกใหญ่หรือเล็กก็ได้ตามปรารถนา

เมื่อใจหยุดถูกส่วน นิมิตที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ชัดเจน มีลักษณะเหมือนดวงแก้ที่เจียระไนแล้ว ใสสะอาด ไม่มีรอยขีดรอยร้าว สว่างเย็นตาเย็นใจ ขนาดประมาณเท่าฟองไข่แดงของไข่ไก่ หรืออย่างโตก็ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณหนึ่งคืบ เมื่อใจหยุดถูกส่วนเข้า ในที่สุดจะมีรัศมีสว่างรอบดวง สามารถเห็นจุดศูนย์กลางดวง ซึ่งมีขนาดเล็กเท่าปลายเข็ม ดวงนิมิตนี้คือ **ดวงธรรม** เรียกว่า **ดวงปฐมมรรค** ที่ชื่อเช่นนี้เพราะเป็นหนทางเบื้องต้นไปสู่มรรคผลและนิพพาน ฉะนั้น ต้องหมั่นประคองรักษาไว้ให้ดี จนกว่าจะเห็นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนั่ง นอน ยืน เดิน จึงจะนับได้ว่า ได้ที่พึ่งอันประเสริฐ

ข้อควรระวัง

๑. อย่าใช้กำลัง คือ ไม่ใช้กำลังใดๆ ทั้งสิ้น เช่น ไม่บีบกล้ามเนื้อตาเพื่อจะให้เห็นนิมิตเร็วๆ ไม่เกร็งแขน ไม่เกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้อง ไม่เกร็งตัว เพราะการใช้กำลังตรงส่วนไหนของร่างกายก็ตาม จะทำให้จิตเคลื่อนจากศูนย์กลางกายไปสู่จุดนั้น

๒. อย่าอยากเห็น คือ ทำใจให้เป็นกลาง ประคองสติมิให้เผลอจากบริกรรมภาวนาและบริกรรมนิมิต ส่วนจะเห็นนิมิตเมื่อใดนั้นอย่ากังวล ถ้าถึงเวลาแล้วย่อมเห็นเอง การบังเกิดของดวงนิมิตอุปมาเสมือนการขึ้นและตกของดวงอาทิตย์ไม่อาจจะเร่งเวลาได้

๓. อย่ากังวลถึงการกำหนดลมหายใจเข้าออก เพราะการฝึกเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายอาศัยการเพ่ง อาโลกกสิณ คือ กสิณแสงสว่างเป็นบาทเบื้องต้น เมื่อเกิดนิมิตเป็นดวงสว่างแล้วค่อยเจริญวิปัสสนาในภายหลัง จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดลมหายใจเข้าออกแต่ประการใด

๔. เมื่อเลิกจากนั่งสมาธิแล้ว ให้ตั้งใจไว้ที่ศูนย์กลางกายที่เดียวไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ตาม เช่น ยืนก็ดี เดินก็ดี นอนก็ดี หรือนั่งก็ดี ห้ามย้ายฐานที่ตั้งจิตใจไปไว้ที่อื่นเป็นอันขาด ให้ตั้งใจบริกรรมภาวนาพร้อมกับนึกถึงบริกรรมนิมิตเป็นดวงแก้วใสควบคู่กันตลอดไป

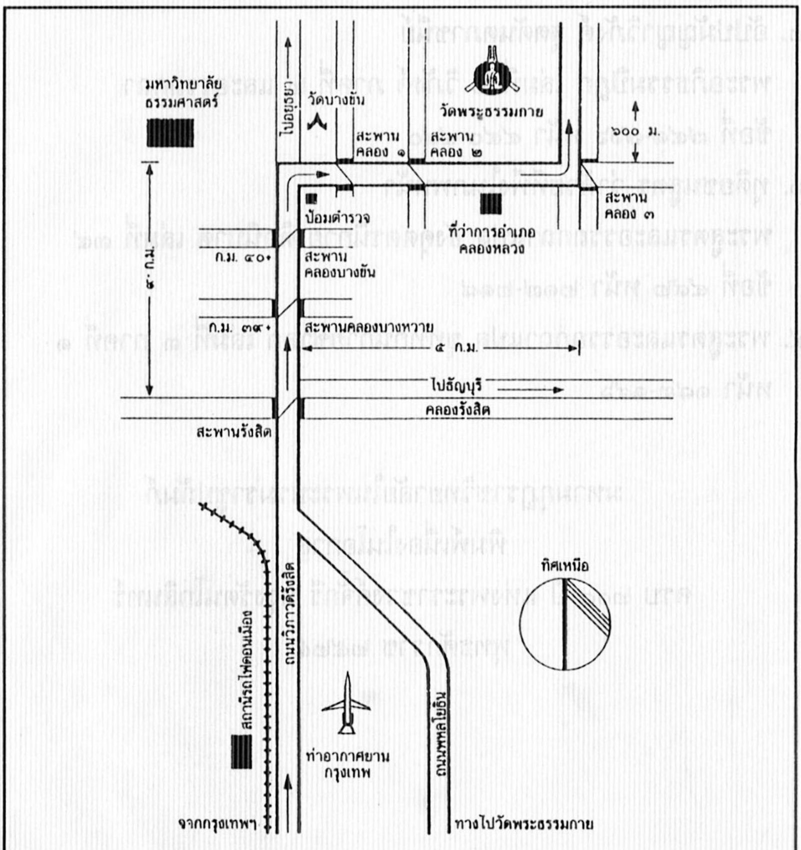
๕. นิมิตต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องน้อมไปตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกายทั้งหมด ถ้านิมิตที่เกิดขึ้นแล้วหายไปก็ไม่ต้องตามหา ให้ภาวนาประคองใจต่อไปตามปกติ ในที่สุด เมื่อจิตสงบนิมิตย่อมปรากฏขึ้นใหม่อีก

การเดินทางไปวัด

ทุกวันอาทิตย์และวันสำคัญทางศาสนา มีรถบัสรอรับท่านจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ (ด้านถนนพหลโยธิน) เวลา ๐๗.๓๐ - ๐๘.๐๐ น.

รถประจำทาง รถประจำทางหลายสายสุดทางที่รังสิต (สาย ๒๙, ๓๔, ๓๙, ปอ.๔, ปอ.๑๐, ปอ.๑๑, ปอ.๑๓)

รถส่วนตัว ใช้เวลาประมาณ ๔๕ นาที จากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

บรรณานุกรม

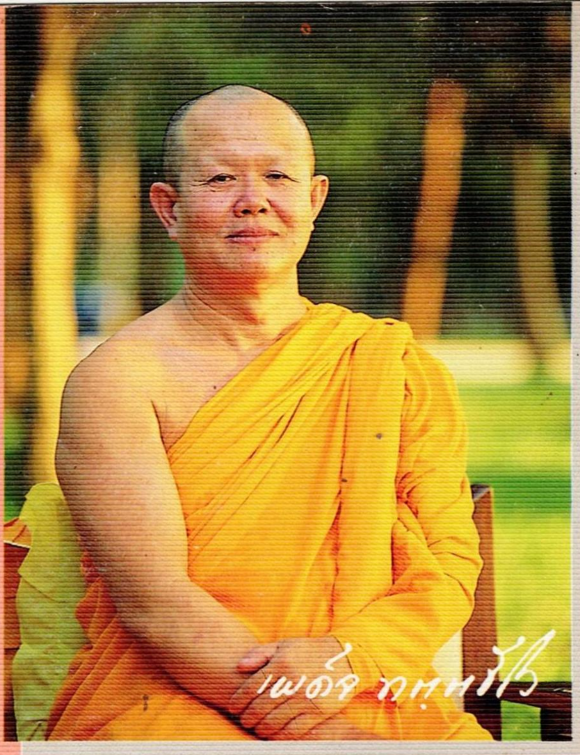
๑. อิทธิปาทวิภังค์ สุตตันตภาชนีย์
พระอภิธรรมปิฎก เล่มที่ ๒ วิภังค์ ภาคที่ ๒ และอรรถกถา
ข้อที่ ๕๐๕-๕๔๑ หน้า ๑๙๘-๒๒๖

๒. อัปปมัญญาวิภังค์ สุตตันตภาชนีย์
พระอภิธรรมปิฎก เล่มที่ ๒ วิภังค์ ภาคที่ ๒ และอรรถกถา
ข้อที่ ๗๔๑-๗๖๖ หน้า ๔๔๐-๔๙๐

๓. ทุติยชนสูตร ว่าด้วยที่พึ่งในภพหน้า
พระสูตรและอรรถกถาแปล อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต เล่มที่ ๓๔
ข้อที่ ๔๙๒ หน้า ๒๑๗-๒๑๘

๔. พระสูตรและอรรถกถาแปล ขุททกนิกายชาดก เล่มที่ ๓ ภาคที่ ๑
หน้า ๑๘๓-๑๙๖

มหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
พิมพ์เนื่องในโอกาส
ครบ ๒๐๐ ปี แห่งพระราชวงศ์จักรี กรุงรัตนโกสินทร์
พุทธศักราช ๒๕๒๕

จำธรรมะ ๒ หมวด

ของลูกจ้างคือ **อิทธิบาท ๔**

ของนายจ้างคือ **พรหมวิหาร ๔**

นี่ไว้ให้ดีนะ

พยายามปฏิบัติให้ได้ แล้วถ้าทำได้นะ

การเกิดมาในชาตินี้ของเรา

ก็เกิดมาเพื่อเตรียมไปรวยข้างหน้า

ถ้าชาตินี้รวยอยู่แล้วก็กลายเป็นรวยข้ามชาติ

ถ้าชาตินี้จนก็จนแค่ชาตินี้เตรียมไปรวยชาติหน้านะ

มูลนิธิธรรมกาย ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐

ลูกน้องที่ดี เศรษฐีที่รัก • พระเผด็จ ทตฺตชีโว